

Prenumerata dwutygodnika Ropa bez „Dziennego wykazu galityjskiej produkcji ropy“ wynosi: w Austrii rocznie 20 kor., półrocznie 12 kor.; w Niemczech rocznie 20 Mk., półrocznie 12 Mk.; we wszystkich innych państwach Związku pocztowego rocznie 30 Fr., półrocznie 16 fr. — Numer pojedynczy 1 kor., 1 Mk., 2 fr.

Z codziennym dodatkiem: „Dzienny wykaz galityjskiej produkcji ropy“ wynosi w Austrii: miesięcznie 25 kor., w Niemczech miesięcznie 25 Mk., we wszystkich innych państwach Związku pocztowego 35 Fr. miesięcznie. „Ropa“ wychodzi każdego 15. i 30. w miesiącu. Przedruk wszystkich artykułów, tablic i notatek dozwolony tylko z wyraźnym powołaniem się na dwutygodnik „Ropa“.

— Cena inseratów według specjalnej taryfy. — Adres Redakcji i Administracji: Dwutygodnik „Ropa“ Borysław. — Nr. Telefonu międzymiast. 126.

ROPA

**ORGAN ZWIĄZKU TECHNIKÓW WIERTNICZYCH,
PISMO POŚWIĘCONE
SPRAWOM PRZEMYSŁU
NAFTOWEGO.**

**ORGAN DES VERBANDES
DER BOHRTECHNIKER,
ZEITSCHRIFT FÜR DIE INTERESSEN D. GESAMTEN
PETROLEUM-INDUSTRIE.**

Tarif. — Adresse der Redaktion und Administration: Halbm. monatschrift „Ropa“ Borysław. — Interurban. Telephon Nr. 126.

Bezugspreise der Halbmonatschrift „Ropa“ ohne Beilage, „Der Tagesausweis der Galizischen Rohölproduktion“ beträgt: für Österreich K. 20 pro Jahr, K. 12 halbjähr., für Deutschland jährlich Mk. 20, halbjährlich Mk. 12, für alle anderen Länder des Weltpostvereines jährlich Frs. 30, halbjährlich Frs. 16. — Einzelnummer K. 1, Mk. 1, Frs. 2.

Mit der Beilage: „Tagesausweis der Galizischen Rohölproduktion“ für Österreich: Kr. 25 monatlich, für Deutschland Mk. 25 monatlich, für alle anderen Länder des Weltpostvereines Frs. 35 monatlich. „Ropa“ erscheint am 15. u. 30. jeden Monates. Nachdruck sämtlicher Artikel, Tabellen u. Notizen ist nur mit Quellenangabe gestattet. Insertionspreise nach speziellem

Nr. 12. Tom III. 30. Czerwca 1912. — Borysław — 30. Juni 1912. III. Band. Rok II.

Galicyjskie Karpackie Naftowe Towarzystwo Akcyjne

dawniej Bergheim & Mac Garvey.

ROK ZAŁOŻENIA 1883.

Kopalnie i rafinerie nafty.

Fabryka kotłów i narzędzi wiertniczych, odlewnia żelaza w Gliniku-Maryampolskim.

Filie: w Borysławiu i Tustanowicach.

Wyrób wszelkich maszyn i narzędzi wchodzących w zakres wiertnictwa i eksploatacji nafty, kanadyjskim, linowo-żerdziovym, jak i każdym innym systemem.

Kanadyjskie żurawie wiertnicze, ulepszonej, lekkiej i ciężkiej konstrukcji dla każdej głębokości, kołowroty, maszyny i kotły parowe, narzędzia wszelkiego rodzaju, wieże wiertnicze, pompy parowe etc. etc.

Specjalność:

Świdry ekscentryczne, Patent W. H. Mac Garvey. Parowe maszyny wiertnicze, wyciągi tłokowe od 50—100 HP, przenośne żurawie wiertnicze.

Cenniki i kosztorysy darmo i oplatnie.

Adres dla telegramów:

do Wiednia: PETROLKARPATH, WIEN

do Glinika Maryamp.: KARPAT, GLINIK MARYAMP.

do Borysławia: EKSCENTER, BORYSLAW.

Skład komisowy w Borysławiu u Firmy MAREK SEEMANN.

Galizische Karpathen-Petroleum- Aktiengesellschaft

vormals Bergheim & Mac Garvey.

GEGRÜNDET 1883.

Rohölgruben u. Raffinerien, Bohrwerkzeuge- u. Maschinenfabriken, Eisengiesserei & Kesselschmiede in Glinik-Maryampolski, Galizien. Zweigwerke in Borysław u. Tustanowice, Gal.

Erzeugung aller Artikel für Bohrzwecke und Petroleumgewinnung nach kanadischem u. jedem andern gebräuchlichen System und für kombinierte Seil- und Stangenbohrung.

Verbesserte kanadische Bohrkräne, leichter und schwerer Konstruktion für alle Tiefen, Pumpeneinrichtungen, Dampfkessel und -Maschinen, sowie Bohrwerkzeuge jeder Art, Bohrtürme, Pumpen etc. etc.

Spezialitäten:

Exzentrische Bohrmeisel, Patent W. H. Mac Garvey. Bohrdampfmaschinen, Dampfförderhaspeln, (verschiedene Typen v. 50—100 HP) fahrbare Bohrkräne.

Preislisten u. Kostenüberschl. gratis u. franko.

Telegramm-Adresse:

für Wien: PETROLKARPATH, WIEN

für Glinik-Maryamp.: KARPAT, GLINIK MARYAMPOL.

für Borysław: EXCENTER, BORYSLAW.

Kommissionslager für Borysław: bei MARKUS SEEMANN.

Silberner & Hütter, Borysław.

Nr. Telefonu 49.

Firma utrzymuje w bogatym zapasie: Wszelkie artykuły techniczne i elektrotechniczne.

Nr. Telefonu 49.

SPECYALNOŚCI: TŁOCZNIE PAROWE, MASZYNY PAROWE. — DYNAMOMASZYNY ELEKTROMOTORY, LAMPY ŁUK. — TABLICE MARMUROWE. — SZALTOWNICE. — INSTRUMENTA DO MIERZENIA PRĄDU ELEKTRYCZNEGO, ŚWIDRY ELEKTR. LINY DRUCIANE I MANILOWE. OLEJE MASZYNOWE I CYLINDR. — PASY Z WŁOSIA WIELBŁĄDOWEGO SPECYALNIE DO TŁOKOWANIA TKANE.

■ Ceny tanie, obsługa szybka. ■

Tow. akc. dla przem. naftowego

Adres dla telegr.:
„Nafta” Borysław.

W BORYSŁAWIU

Międzyimiastowy
telefon Nr. 13.

Fabryka narzędzi wiertniczych w Borysławiu wykonuje i ma na składzie:

Żurawie wiertnicze szczególnie silnej konstrukcji,

Żerdzie wiertnicze z najlepszego materiału,

Świdry ekscentryczne patentu M. Longchamps'a, jakoteż wszelkie przybory do głębokich wierceń,

Tłoki do wydobywania ropy patentu Mikucki, Krynicki, Żubr,

Wyciągi tłokowe własnego systemu,

Zbiorniki na ropę opałową,

Gazowniki specjalnej konstrukcji,

Mierniki na ropę,

Odlewy żelazne i metalowe,

Naprawa kotłów parowych.

Cenniki i kosztorysy na żądanie.

Związek techników wiertniczych
w BORYSŁAWIU poleca P. T. Firmom
na kierowników odpowiedzialnych, tych ze
swoich Członków, którzy na dane stano-
- - - wisko najlepiej się nadadzą. - - -

Zapytania przy podaniu warunków załat-
wia się w najkrótszym czasie bezpłatnie.

Bohrtechniker-Verband--
in BORYSŁAW empfiehlt P. T. Firmen
für In- und Ausland, verlässliche Betriebs-
leiter beider Gefährklassen unter Berück-
sichtigung der gestellten Ansprüche.

Offerten werden raschest kostenfrei
::: effektiert. :::

Galizische Bohrwerkzeug-Fabrik

Perkins, Mac' Intosh & Zdanowicz

GESELLSCHAFT M. B. H.

VORMALS

PERKINS, MAC' INTOSH & PERKINS

gegründet 1885.

Erzeugen und liefern:

MASCHINEN, Werkzeuge u. komplette Einrichtungen für Tiefbohrungen nach kanadischem System für Seil und Spülbohrung.

BOHRKRÄNE nach verbessertem kanadischem System und allerneuesten Konstruktionen ausgeführt für entsprechende Tiefen.

TRANSPORTABLE und leicht montierbare Bohrkranne und Bohrturmgerüste aus Prophyllisen.

DAMPFFÖRDERHASPEL für Rohölgewinnung aus Bohrlöchern mittels Kolben in verschiedenen Grössen in bekannter erstklassiger Qualität, wovon über 60 Stück im Betriebe.

DAMPFPUMPEN, Pumprigs und Rohölschachtpumpen, wie auch komplette Einrichtungen von Rohölpumpenanlagen.

SPECIALITÄT: Excentermeisel Patent Mac Garvey in allen Dimensionen.

BOHRWERKZEUGE und Bohrutensilien für kanadisches System, Freifallseil und Spülbohrung.

BOHRSTANGEN vom Specialeisen, Rettungsstangen aus einem Stück ohne Schweiss in verschiedenen Dimensionen und Kaliber.

SICHERHEITSRETTUNGSSTANGEN, gekuppelt, an Kugellager laufend, zum Betreiben ausserhalb des Bohrturmes.

**ZENTRALBUREAU
& FABRIK, STRYJ.**

Bahn-, Post- &
Telegraphen-Station
Stryj.

Postsparkassen-
Konto Nr. 21.576.

Telegramm-Adresse:
„SWIDRY“ Stryj.

Telephon Nr. 7.

**ZWEIG-FABRIKEN
IN GALIZIEN:**

Boryslaw,
Telephon Nr. 16.

Tustanowice,
Telephon Nr. 9.

Boryslaw-Wolanka,
Telephon Nr. 64.

Fabrik in England:

Perkins, Mac' Intosh,
Petroleum Tool &
Boring Co. Limited.
St. Albans.

Telegramme:
BORING, St. Albans.

Bureau:

London, E. C.

79, Bishopsgate.

Telegramme:
OLEBORERS, London.

**General-Vertreter
für Europa:**

Verein für Handel,
Gewerbe & Acker-
bau in Lemberg,
Romanowiczgasse 1.

Telegramm-Adresse:
HANDELSVEREIN, Lemberg.
Telephon Nr. 168.

Vertretungen in allen grösseren Stellen der Rohölindustrie im In- und Auslande.
Exportlieferungen im bedeutenden Masse an alle Naphtagebiete des Erdreiches.

Grosse Vorräte von allen Erzeugnissen in der Fabrik in Stryj
lagernd, wie auch in Magazinen des Vereines für Handel,
Gewerbe und Ackerbau in Boryslaw und Tustanowice.

Galicyjska fabryka narzędzi wiertniczych Perkins, Mac' Intosh & Zdanowicz

SPÓŁKA Z O. P.

PRZEDTEM

PERKINS, MAC' INTOSH & PERKINS

rok założenia 1885.

Wykonują i dostarczają:

MASZYNY, narzędzia i urządzenia służące do głębokich wierceń za naftą systemem kanadyjskim linowym i płuczkowym.

ŻURAWIE wiertnicze kanadyjskie z najświeższymi ulepszeniami, dostosowane do rozmaitych głębokości.

SZKIELETY żurawi jakoteż wież wiertniczych w konstrukcji żelaznej, łatwo rozbieralne.

KOŁOWROTY parowe w różnych wielkościach znanej pierwszorzędnej jakości. (Obecnie 60 kołowrotów w ruchu.)

POMPY parowe, kieraty pompowe i pompy ropne, jakoteż całe kompletne urządzenia do eksploatacji ropy.

SPECYALNOŚĆ: Świdry ekscentryczne Patent Mac Garvey we wszelkich dymenzyach.

NARZĘDZIA i przybory wiertnicze do systemów kanadyjskiego, linowego i płuczkowego.

ŻERDZIE wiertnicze z żelaza osobiwego gatunku, sztangi ratunkowe z jednej sztuki wykute, bez spawki, w rozmaitych wymiarach i kalibrach, śruby ratunkowe sprzężone, na łożyskach kulowych obracalne, poruszalne z zewnątrz wieży.

**BIURO CENTRALNE
i FABRYKA STRYJ.**

Stacya kolejowa,
Urząd pocztowy
i telegr. w Stryju.

Konto poczt. Kasy
oszczędn. 21.576.

Telegramy:
„ŚWIDRY“, Stryj.

Nr. telefonu 7.

**FABRYKI UBOCZNE
w GALICYI:**

Borysław,
telefon Nr. 16.

Tustanowice,
telefon Nr. 9.

Borysław-Wolanka,
telefon Nr. 64.

Fabryka w Anglii:

Perkins, Mac' Intosh
Petroleum Tool &
Boring Co. Limited,
w St. Albans.

Telegramy:
BORING, St. Albans.

Biuro:

London, E. C.

Bishopsgate 79.

Telegramy:
OLEBORLRS, London.

**Jeneralny zastępca
dla Europy:**

Towarzystwo dla
handlu, przemysłu
i roln. we Lwowie,
ul. Romanowicza l. 1.

Telegramy:
Towarzystwo handlowe, Lwów.
Telefon Nr. 168.

Zastępstwa we wszystkich centrach przemysłu naftowego kraju i zagranicy.

Eksportowe dostawy uskutecznione w znacznych rozmiarach do wszystkich prawie miejsc kuli ziemskiej.

Znaczny zapas wyrobów posiadamy na składzie tak w naszej fabryce w Stryju jakoteż w magazynach Towarzystwa dla handlu, przemysłu i rolnictwa w Borysławiu i Tustanowicach.

Krajowy Związek Producentów ropy.

IV. Zwyczajne Walne Zgromadzenie

KRAJOWEGO ZWIĄZKU
PRODUCENTÓW ROPY

Stow. zarej. z ogr. poręką we Lwowie,

**odbędzie się w poniedziałek, dnia 8. lipca 1912
o godz. 10³⁰ przed południem,**

w sali posiedzeń Związku we Lwowie, pl. Maryacki l. 7.

PORZĄDEK DZIENNY:

1. Odczytanie protokołu z ostatniego ogólnego Zgromadzenia.
2. Sprawozdanie.
3. Przedłożenie bilansu za okres od 1/V. 1911 – 30/IV 1912.
4. Sprawozdanie komisji rewizyjnej.
5. Przedłożenie wniosku o rozdział zysku.
6. Zatwierdzenie wyboru członków Dyrekcyi.
7. Wybór członków Rady nadzorczej.
8. Wybór członków komisji rewizyjnej.

W myśl § 40. statutu uprawnieni do brania udziału w Ogólnem Zgromadzeniu są wszyscy członkowie z taką ilością głosów, jaka odpowiada ilości posiadanych przez nich udziałów.

Jako upoważnienie do brania udziału w ogólnem Zgromadzeniu i w głosowaniu służy osobna legitymacja lub książeczka udziałowa.

Członkom Związku wolno dać się zastąpić w głosowaniu przez pełnomocników zaopatrzonych w szczególne pełnomocnictwo.

Pełnomocnikami mogą być tylko członkowie Związku.

Instytucje i stowarzyszenia zastępują ich upoważnieni zastępcy.

Na powyższe Zgromadzenie zaprasza P. T. Członków

PREZYDYUM

Rady nadzorczej Krajowego Związku Producentów ropy
Stow. zarej. z ogr. poręką.

Inż. Wacław Wolski mp.

Prezes.

Dr. Izidor Kreisberg mp.

Sekretarz.

Lwów, dnia 20. czerwca 1912.

Cały dochód przeznaczony
na cele Związku Techników
Wiertniczych w Borysławiu.

(Fundusz zapomogowy dla wdów i sierót po kierownikach kopalń itp.)

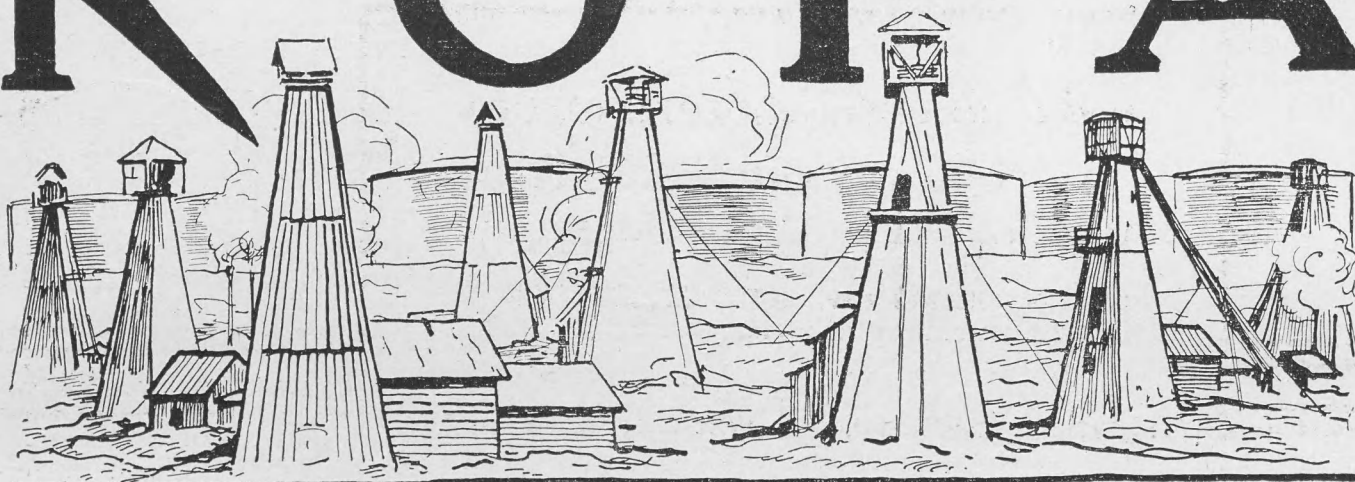
Bogato ilustrowany i wspaniale wydany

--KATALOG--
MASZYN I NARZĘDZI
:: WIERTNICZYCH ::
GALIC. KARPACKIEGO NAF-
TOWEGO TOWARZYSTWA
== (dawniej Bergheim i Mac Garvey). ==

Wspaniale to wydawnictwo zostało
łaskawie oddane do rozsprzedaży
na cele Związku Techników wiert-
niczych w Borysławiu i jest do na-
bycia w biurze Związku po cenie:

dla członków Z. T. W. K	10.—
dla nieczłonków . . . „	15.—
dla firm „	20.—

ROPA

Nr. 12. Tom III. 30. czerwca 1912. — Borysław — 30. Juni 1912. III. Band. Rok II.

FUZYA.

Jest kilka tylko gałęzi przemysłu, któreby się tak nadawały do spekulacji grynderskich jak przemysł naftowy. Połapali się w tem odrazu Anglicy, ci grynderzy z urodzenia, i starają się wykorzystać dla swoich celów spekulacyjnych terena i kopalnie naftowe we wszystkich częściach świata. I nie można zaprzeczyć, że akcyę grynderską prowadzą rzeczywiście po mistrzowsku co im się tembardziej udaje, że charakter przemysłu naftowego odpowiada w zupełności wyszkoleniu finansistów angielskich, którzy oprócz przygotowywania nastroju i wyczuwania odpowiedniego momentu do emisji nic innego nie robią i nie umieją. Ta niezwykła żywotność giełdowa Anglików odbiła się, jak dotychczas z korzyścią dla nas, i w naszym przemyśle naftowym. Na tem miejscu skonstatować należy, że aż do chwili zawartej obecnie umowy fuzyjnej wszelkie spółki naftowe angielskie miały charakter czysto spekulacyjno-grynderski, a motywem do ich zakładania były jedynie tylko widoki znacznych zarobków dla ludzi mających pewien wpływ na drobny kapitał angielski, czyli po prostu chęć zarobienia

DIE FUSION.

Es gibt nur wenige Industriezweige, welche zu einer spekulativen Gründung so geeignet wären, als die Rohölindustrie. Darin haben sich die Engländer die „geborenen Gründer“ sehr schnell zurecht gefunden und bestreben sich, für ihre Spekulationszwecke Petroleumgruben und Terrains in allen Weltteilen zu sichern. Und es kann nicht verneint werden, dass die Gründeraktion der Engländer meisterhaft geführt wird, was ihnen umso besser gelingt, da der Charakter der Petroleumindustrie der kaufmännischen Ausbildung der englischen Finanzisten entspricht, welche ausser der Vorbereitung der Stimmung zur Durchführung von Emissionen ja nichts anders weder tun, noch tun können. Diese ausserordentliche Vorliebe der Engländer zu Gründungen hat sich auch in unserer Rohölindustrie, und es muss gestanden werden, mit Nutzen für uns, geltend gemacht. An dieser Stelle muss die Tatsache konstatiert werden, dass bis zum Momente des Zustandekommens der gegenwärtigen Fusion, alle englischen Petroleum-Gesellschaften einen rein spekulativen Charakter hatten, und das Motiv zu deren

pro wizyi. O jakichkolwiek kombinacyach ze Standardem, o czym często się mówi i pisze, do tej pory mowy być nie może, przeciwnie, z chwilą wkroczenia Standardu pod jakąkolwiek postacią do tej akcji, stracone byłyby widoki na jakikolwiek zarobek grynderski dla angielskich finansistów.

Na całkiem inne tory może zejść polityka zfuzyonowanych obecnie towarzystw. Ostatnia faza grynderki t. j. fuzya została już dokonana i z tą chwilą należy zrezygnować z widoków na jakiegokolwiek większe zarobki prowizyjne, pozostaje już tylko spekulacja akcjami i odpowiednie prowadzenie interesów do uzyskania wyżki lub niżki tychże na giełdzie. Na inne tory musi zejść w przyszłości polityka zfuzyonowanych towarzystw już przez sam fakt, iż te z producentów stały się rafinerami a w końcu last not least, silny wpływ na politykę ekonomiczną nowego towarzystwa będzie mieć kapitał niemiecki, który jest silnie angażowany w dokonanej obecnie fuzyi.

Jak ukształtuje się stosunek naszej krajowej organizacji a mianowicie Krajowego Związku producentów ropy, do nowego towarzystwa znając usposobienie panujące w Londynie i Berlinie, łatwo już dziś przewidzieć.

Zaangażowany w sfuzyonowanie towarzystwie kapitał jest w całości obcokrajowy; kapitałowi temu zależeć będzie na utrzymaniu kontaktu z instytucją krajową, cieszącą się poparciem rządu centralnego monarchii, w której towarzystwo tak znaczne kapitały ulokowało, zaś znajomość zmysłu organizacyjnego Anglików każe nam przypuszczać, że ci nawet z pewnemi ofiarami dążyć będą do utrzymania i wzmocnienia tej organizacji, o którą może nieraz przyjdzie im się oprzeć. Dalsza natomiast przyszłość Związku producentów leży już naturalnie w ręku jego kierowników.

Gründung bildeten einzig und allein die Aussichten grosser Provisionsverdienste für die Leute, welche einen Einfluss auf das englische Kapital auszuüben, im Stande waren.

Von irgendwelchen Kombinationen, mit der Standard, wovon oft gesprochen und geschrieben wurde, kann hier keine Rede sein; im Gegenteil auf die Aussichten auf irgendwelche Gründerverdienste, hätten die Engländer mit dem Momente des Einschreitens der Standard Oil Co. in die Gründergeschäfte verzichten müssen.

Ganz anders kann sich die Politik der fusionierten Gesellschaften gestalten. Die letzte Form der Gründung d. i. die Fusion wurde bereits durchgeführt und somit auf neue Provisionsverdienste Verzicht geleistet. Es verbleibt nun mehr nur die Spekulation mit Aktien der fusionierten Gesellschaften. Eine andere Richtung muss in der Zukunft die Politik der Gesellschaft annehmen, da dieselbe vom Produzenten zu einem Produzenten-Raffineur geworden ist und last not least auch deswegen, dass auf die ökonomische Politik der neuen Gesellschaft das deutsche Kapital, welches in derselben stark vertreten ist, einen Einfluss ausüben wird.

Wie sich das Verhältnis der neuen Gesellschaft zu dem Landesverbande der Rohölproduzenten gestalten wird, kann man schon heute auf Grund der Kenntnis der in London und Berlin herrschenden diesbez. Anschauungen voraussehen.

Die Fusion repräsentiert gänzlich ein ausländisches Kapital und es wird ihr daran gelegen sein, mit einer Landesinstitution, die sich einer Unterstützung der Regierung erfreut in einem näheren Kontakt zu stehen. Die Kenntnis des Organisationssinnes der Engländer lässt uns wiederum vermuten, dass die letzteren sogar mit gewissen Opfern zur Erhaltung und Stärkung dieser Organisation streben werden um nötigenfalls sich auf dieselbe stützen zu können. Die weitere Zukunft des Landesverbandes dagegen ruht selbstverständlich schon in Händen der Leiter dieser Organisation.

STACJA GEOLOGICZNA W BORYSŁAWIU.

A zatem stacja geologiczna w Borysławiu jest faktem dokonany dzięki energii Wydziału Izby Pracodawców. Kierownik stacyi p. dr. Bolesław Kropaczek objął stanowisko już z dniem 1. czerwca i zanim wyekwipowanie stacyi ukończone zostanie, rozpoczął pracę nad szczegółowemi zdjęciami

DIE GEOLOGISCHE STATION IN BORYSŁAW.

Dank der Energie der Arbeitgeber-Kammer in Borysław wurde in Borysław eine geologische Station bereits gegründet. Der Leiter der Station Herr Dr. Bolesław Kropaczek hat seine Stelle schon am 1. Juni angetreten und bevor die Ausstattung der Station beendet wird, hat er die genauen geologischen Auf-

geologicznymi najbliższej okolicy. Wyekwipowanie stacji jest na ukończeniu i w najbliższych zapewne dniach rozpocznie normalne swoje, regulaminem objęte czynności.

W ubiegłym tygodniu ukonstytuowało się kuratorium stacji, wybierając prezesem p. nadkomisarza górniczego Mokrego, a na sekretarza powołując p. Oczosalskiego. W skład kuratorium wchodzi pp. Mészáros, Chłapowski, jako reprezentanci wielkich firm naftowych, p. radca Szumski, jako reprezentant przemysłu woskowego, związanego genetycznie z naftą wreszcie p. inż. Setkowicz jako reprezentant technicznych kół wiertniczych. Kuratorium, do którego wchodzi przedstawiciele różnych kół, w przemyśle naftowym interesowanych, pozwala mieć nadzieję, że sprawy stacji pomyślnie pójdą drogami.

Jeżeli reprezentanci firm przemysłowych stanowią niejako gwarancję materialnego poparcia stacji geologicznej, to powołani do kuratorium reprezentanci kół technicznych, które swego czasu w „Ropie“ potrzebę jak najrychlejszego utworzenia tej stacji podnosiły, jest dla spraw stacji rzeczą doniosłej wagi, łączy bowiem stację z tą wielką rzeszą technicznych pracowników, na których stacja drobiazgową swą i trudną dzisiaj pracą wykorzystania materiału, jaki dały wiercenia oprzeć będzie musiała. W stosunku do czasów ubiegłych, dziś na obszarze Borysławia i Tustanowic nie wiele tylko wierceń się prowadzi i nawet najdetailiczniej zbierane daty z będących w toku wierceń, nie byłyby w stanie pozwolić odcyfrować z możliwą dokładnością specjalnych warunków borysławskiego złoża ropnego. Stacja z konieczności sięgnąć będzie musiała do materiałów dawniejszych, nagromadzonych w zapiskach wiertniczych, o ile takowe są dostępne. I to jej wszakoż nie wystarczy. W przededniu lepszej pod tym względem przyszłości nie chcemy przypominać dawnych głosów o wartości wielu z tych zapisków. Chcąc odnieść się krytycznie do tychże stacja będzie musiała odnieść się niejednokrotnie przy kontrolowaniu i wykorzystywaniu tych zapisków do wspomnień osobistych i osobistych notat i zbiorów, jakie wielu z techników wiertniczych z prowadzonych przez siebie wierceń posiada.

W kołach technicznych, które przez nasz organ o powołanie do życia stacji się dopominały, znajdzie stacja zrozumienie i odczucie dla swoich potrzeb i celów, które w istocie swojej są wspólnymi celami czy naukowych czy technicznych pracowników.

Spodziewamy się z drugiej strony, że

nahmen der nächsten Umgebung unternommen. Die Ausstattung der Station wird demnächst beendet und die im Statut vorausgesehenen Arbeiten aufgenommen werden.

In der vergangenen Woche hat sich das Kuratorium der Station konstituiert, indem Herr Oberbergkommissär Mokry zum Präses gewählt und Herr E. Oczosalski zum Sekretär berufen wurde. Das Kuratorium der Station besteht aus den Herren Mészáros und Chłapowski als Repräsentanten grosser Petroleumunternehmungen, Bergrat Szumski als Vertreter der mit der Naphtaindustrie genetisch verwandten Erdwachsindustrie, und Herrn Bergingenieur P. Setkowicz als Repräsentant der Bohrtechniker. Ein Kuratorium, in welchem die verschiedenen in der Naphtaindustrie interessierten Kreise vertreten sind, lässt auf eine schöne Entwicklung der Station hoffen.

Wenn einerseits die Vertreter der Industriefirmen gewissermassen eine Garantie der materiellen Unterstützung der Station leisten, so ist andererseits die Berufung an das Kuratorium des Vertreters der Technikerkreise, welche seinerzeit in der Zeitschrift „Ropa“ die Notwendigkeit der baldigsten Errichtung dieser Station öfters zum Ausdruck brachten, für eine erfolgreiche Arbeit der Station von grosser Bedeutung. Die Station wurde dadurch in einen näheren Kontakt mit der grossen Schar der technischen Arbeiter gesetzt, auf deren Erfahrungen und auf dem durch dieselben gesammelten Material und Bohrergebnissen die Station ihre heute noch so schwierige Arbeit stützen müssen. Im Vergleiche mit den Vorjahren, werden heute in Borysław und Tustanowice nur wenige Bohrungen geführt und ein sogar eifrigstes Sammeln der Daten aus den im Betriebe stehenden Bohrungen ein möglichst genaues Ablesen der speziellen Verhältnisse des Borysławer Ölbeckens nicht gestatten würde.

Die Leitung der Station wird gezwungen sein in das ältere in den Bohrnotizen angesammelte Material, sofern dasselbe ihr zugänglich wird, Einsicht zu nehmen. Dies jedoch wird auch nicht hinreichend sein. Im Vortage einer besseren Gestaltung dieses Verhältnisse wollen wir auf die Stimmen über den Wert vieler von den genannten Notizen nicht mehr erinnern. Um dieselben kritisch aufnehmen zu können, wird die Leitung gezwungen sein öfters bei der Kontrolle und Ausnützung der existierenden Aufschreibungen aus der persönlichen Erinnerung, Notizen und Sammlungen, welche viele von den Bohrtechnikern von den durch sie geführten Bohrungen besitzen, zu schöpfen.

i stacya nie zasklepi się jedynie w laboratoryjnej pracy, ale i do grona technicznych pracowników przyjdzie z żywym słowem, stanie się dla nich tem źródłem, którem uzupełniać będą mogli swe geologiczne wiadomości.

W nadziei zadzierżgnięcia pomiędzy stacyą a technicznymi pracownikami węzła serdecznego, na zrozumieniu obopólnych interesów opartego stosunku, witamy ją na początek naszym górniczem „Szczęść Boże“.

Z.

Die P. T. Leser werden auf den Annoncenteil unserer Zeitschrift aufmerksam gemacht.

DR. STAN. OLSZEWSKI, INŻ. GÓRNICZY I GEOLOG: ZWIĄZEK ZAWODNIENIA SZYBÓW W TUSTANOWICACH Z TEKTONICZNĄ BUDOWĄ KARPAT.

(Ciąg dalszy.)

Z nadzwyczaj sumiennych i starannych badań geologicznych we wschodnich Karpatach, które prof. Dr. Zuber przeprowadził w latach 1883—1885 i opisał w Atlasie geologicznym Galicyi, zeszyt II. z r. 1888, wyjmuję bardzo charakterystyczne szczegóły z przedgórza Karpat w okolicy Łanczyna i Delatyna.

„Koło Łanczyna“—pisze prof. Dr. Zuber—tworzą

In den Technikerkreisen, welche durch unseres Fachorgan die Gründung der geologischen Station forderten, wird dieselbe ein verständnisvolles Entgegenkommen finden. Wir geben der Hoffnung Ausdruck, dass auch die Station sich einer laboratorischen Arbeit nicht gänzlich widmen, sondern sich den Bohrtechnikern mit dem lebenden Worte annähern wird.

In der Hoffnung einer herzlichen Annäherung zwischen der Station und den Bohrtechnikern begrüßen wir die neue geologische Station mit dem bergmännischen „Glück auf“.

Z.

DR. ST. OLSZEWSKI: ÜBER DEN ZUSAMMENHANG DER TEKTONIK DES KARPATHENFLYSCHES MIT DER VERWÄSSERUNG DER ROHÖLSCHÄCHTE IN TUSTANOWICE.

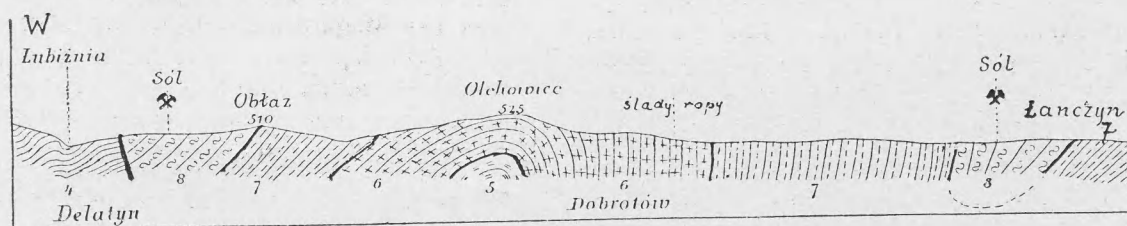
(Fortsetzung.)

Aus den geologischen Aufnahmen, welche Prof. Dr. Zuber äusserst sorgfältig in den Ostkarpathen in den J. 1883—1885 durchführte und in der geolog. Karte Galiziens, Heft II. v. J. 1888 beschrieben hat, entnehme ich folgende charakteristischen Details aus dem Vorgebirge der Karpathen in der Gegend von Łanczyn und Delatyn.

Fig. 5.

Przekrój
Łanczyn—Delatyn według prof. dr. Zubera.

Profil
Łanczyn—Delatyn nach Prof Dr. Zuber.

Objaśnienia znaków.

4. Łupki menilitowe
5. Zlepieńiec słobódzki
6. Piaskowce dobrotowskie
7. Czerwone łupki — Miocen
8. Szary il solny — Miocen

Zeichen-Erklärung.

4. Menilitischefer
5. Konglomerat von Sloboda rungurska
6. Dobrotower Sandstein
7. Roter Schiefer — Miocän
8. Grauer Salzton

Sól — Salzgrube
Ślady — Rohölspuren
1 : 75.000

czerwone łupki ukośny łęk, wypełniony szarym iłem solnym, z którego wydobywają szybem solankę dla istniejącej tu warzelni rządowej.... Ku zachodowi następują prostopadłe warstwy czerwonych łupków z rozmaitemi wtrąceniami, a dalej znaczny kompleks warstw dobrotowskich w bardzo typowym odsłonięciu — bo stąd (od Dobrotowa) pochodzi ich nazwa.... W miejscu zwanem „Beremie“ występuje z pod warstw dobrotowskich bardzo wyraźne siodło, złożone z ławic zlepieńca słobódzkiego.... „W obrębie

„Bei Łanczyn — schreibt Prof. Dr. Zuber — bilden rote Schiefer eine schiefe Mulde, welche vom grauen Salzton ausgefüllt wird. Aus diesem Salzton wird für die hiesige Staatssaline das Salzwasser gewonnen.... Gegen Westen erscheinen senkrecht gelagerte rote Schiefer mit verschiedenen Einlagerungen, nachher mächtige Dobrotower Schichten, in ihrer typischen Entwicklung... An der Stelle „Beremie“ genannt bildet das unter den Dobrotower Schichten auftretende Konglomerat von Sloboda rungurska einen

czerwonych łupków koło „Obłazu“ okazują się znów znaczne zboczenia i wtrącenia warstw odmiennego wejrzenia. Między tymi czerwonymi łupkami mioceńskimi można rozróżnić koło Obłazu oraz w dolinie Łojowca dość grube ławice piaskowców iłowatych, często popękanych i skorupowatych,.... ławice bardzo kruchego jasnego piaskowca, zwykle drobno, lecz czasem grubo ziarnistego, warstewki bardzo twardego, zielonawego, popękanego piaskowca z niewyraźnymi wypukłościami na powierzchni warstw, podobne nieco do eoceńskich warstw hieroglifowych, warstewki jasno zielonawych, popękanych, rdzawo plamistych łupków, okazujących nieraz jedwabisty połysk, podobnie jak fillity. W warstwach tych są jeszcze obfite żyły włóknistego gipsu. Nad tym kompleksem czerwonych łupków następuje ku zachodowi (ku Delatynowi) główna masa szarego iłu solnego, wypełniająca kotlinę delatyńską.... Il jest przeważnie niewarstwowany. Tylko rzadkie wtrącenia ciemnego łupku oraz kruche, gruboziarniste piaskowce zielonawo-szare z wrostkami gipsu, okazują kierunek h 1 i upad ku zachodowi... Nieco dalej ku południowemu zachodowi następują warstwowane szare i brunatnawe łupki marglowe (4)... Łupki te liczę już do formacji menilitowej“.

Oprócz wyliczonych powyżej dowodów występowania ciemno brunatnych, czarniawych, zielonawo szarych, zielonych i czerwonych łupków w obrębie warstw kompleksu magurskiego i na pograniczu tego kompleksu z typowym iłem solnym, mogę przytoczyć jeszcze wiele innych badanych przezemnie miejscowości, jak np. Wołoska wieś koło Bolechowa w odkrywcę opodal zaniechanej kopalni ropy w rządowym lesie, Dzwiniacz, Kryczka, Maniawa, Łucza, w których spotykałem podobizny łupków menilitowych i eoceńskiej formacji. Ale te czarniawe i zielonawe łupki nie są ani menilitowe ani eoceńskie, lecz należą albo do warstw magurskich nad zlepińcem słobódzkim, albo też do kompleksu, który rozgranicza il solny od kompleksu magurskiego.

Na tem miejscu nie mogę pominąć milczeniem okoliczności, mogącej w wysokim stopniu wpływać na ciemno brunatny i czarniawy kolor łupków. Takim wpływem jest częściowa lub całkowita bituminizacja ciemno szarych łupków przez ropę. W mojej praktyce spostrzegłem, że nie tylko łupki ale i piaskowce ulegają w terenach naftowych pod wpływem asfaltujących się śladów ropy ciemniejszemu zabarwieniu. Zagłębie borysławsko-tustanowickie jest nadzwyczaj obszernym polem do bituminizacji łupków, których kolor szary i szarobrunatny ciemnieje i przechodzi w czarniawy. Cały kompleks warstw tego zagłębia jest, że się tak wyrażę rzeszotem, w którym ropa powłaziła we wszystkie możliwe szczeliny i szczelinki, przyczem nie pozostała bez wpływu na zabarwienie przylegających do szczelin warstw. Że zaś warstwy poprzerzynane są nadto całą siecią uskoków i przesunięć, łatwo zrozumieć, dlaczego w występowaniu czarnych, czerwonych i zielonych łupków uwidoczni się pewnego rodzaju przypadkowość i odmienność tak co do ich grubości jak i głębokości. Przyczyna tego objawu uwydatnia się jeszcze wyraźniej, jeżeli zważymy, że w przekroju Delatyn—Łączyn kompleks warstw zajmuje przestrzeń 10 kilometrów, podczas gdy w Borysławiu i Tustanowicach ten sam kompleks skupia się na przestrzeni niespełna jednego kilometra.

Znachodzenie się bryłek menilitowego rogowca w obrębie warstw solnych w Borysławiu nie jest dla

deutlichen Sattel... Im Bereiche der roten Schiefer erscheinen bei „Obłaz“ bedeutende Abweichungen und Einlagerungen von anderem Typus. Inmitten der mioänen roten Schiefer bei Obłaz und in dem Tale von Łojowiec kommen mächtige Bänke toniger, sehr oft klüftiger, auch krummschaliger Sandsteine... Bänke des mürben, hellen, meistens fein—seltener grobkörnigen Sandsteines, dünne Schichten eines sehr harten, grünlichen, geklüfteten Sandsteines mit unregelmässigen Wülsten an der Oberfläche, welche den eocänen Hieroglyphen—Sandsteinen ähnlich sind, dünne hellgrüne zerklüftete, ockerig gefleckte Schiefer, welche stellenweise seidenen Glanz, ähnlich wie Phyllite, zeigen. In diesen Schichten kommt in den Klüften reichlich faseriger Gyps vor. Über dem Komplexe der roten Schiefer erscheint gegen Westen die Hauptmasse des grauen Salztone, welche die Delatynner Mulde ausfüllt... Der Ton ist vorwiegend ungeschichtet, nur die seltenen Einlagerungen des dunklen Schiefers, sowie der mürben, grobkörnigen, grünlichen, grauen Sandsteine mit Gyps lassen das Streichen in h 1 und eine Neigung gegen Westen zeigen... Weiter gegen Südwest erscheinen geschichtete graue und braune Mergelschiefer (4), welche der menilitischen Formation angehören“.

Ausser den obangeführten Fällen des Auftretens der dunkelbraunen, schwarzen, grünlichgrauen, grünen und roten Schiefer im Bereiche des Magura Komplexes und an dessen Grenze mit dem Salztone kann ich noch viele andere von mir untersuchte Ortschaften anführen, wie z. B. Wołoska Wieś bei Bolechów in der Nähe der eingestellten Rohölgrube in dem ärarischen Walde, in Dzwiniacz, Kryczka, Maniawa, Łucza, in welchen ich die den Menilitischen und gewissen Schichten der eocänen Formation ähnliche Bildungen zu beobachten Gelegenheit hatte. Diese schwärzliche und grüne Schiefer gehören indessen weder zu der menilitischen noch zu der eocänen Formation an, sondern teilweise zu dem Komplexe des Magura Sandsteines, teilweise zu dem Komplexe, welcher an der Grenze des Salztone oder des Magurasandsteines entwickelt ist.

An dieser Stelle finde ich es für angezeigt einige Worte der Möglichkeit des Einflusses auf die dunkelbraune und schwärzliche Farbe der Schiefer zu widmen, welche in der Bituminisation der dunkelgrauen Schiefer durch das Rohöl zu suchen ist. In meiner Praxis habe ich öfters die Gelegenheit gehabt zu beobachten, dass nicht nur Schiefer aber auch Sandsteine in den Erdölterrains unter dem Einflusse des asfaltierenden Rohöles dunkler gefärbt werden. Der Becken von Borysław-Tustanowice erscheint in erster Linie für die Bituminisation der Schiefer geeignet, deren graue und bräunlichgraue Farbe dunkler wird, ja sogar in die schwärzliche übergeht. Die ganze Masse der Schichten dieses Beckens erscheint als ein Sieb, in welchem das in alle möglichen Spalten und Klüfte eingedrungene Rohöl die Färbung der Schichten, insbesondere in unmittelbarer Nähe der Klüfte, beeinflusste. Nachdem aber die Schichten von zahllosen Klüften, Verwerfungen und Verschiebungen verquert werden, ist es leicht zu erklären, warum in dem Auftreten der schwarzen, roten und grünen Schiefer eine gewisse Regellosigkeit zum Vorschein tritt. Die Ursache dieser tektonischen Eigenschaft wird um so klarer, wenn wir die Querschnitte Łączyn—Delatyn und Borysław oder Tustanowice mit einander vergleichen. In dem ersteren ist dieselbe Gruppe der Schichten auf eine Strecke von 10 Kilometer ver-

Galizische Karparthen- Petroleum - Aktiengesellschaft

vormals Bergheim & Mac' Garvey.

■■■■■ CENTRALE: WIEN. ■■■■■

▽▽▽

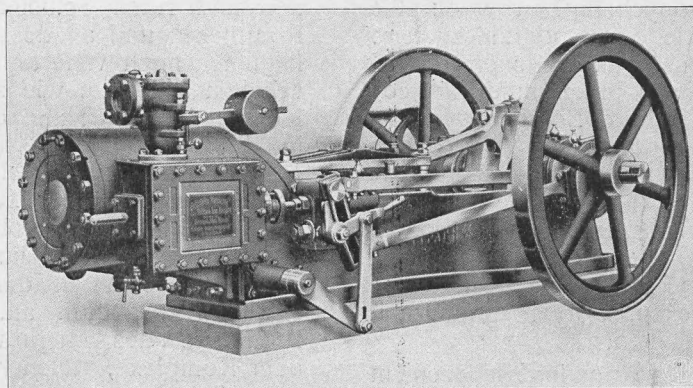
Maschinen- und Bohrwerkzeug-Fabrik:
GLINIK MARYAMPOLSKI und
BORYSŁAW - TUSTANOWICE.

Telegramm-Adresse:

PETROLKARPATH, WIEN.

Karpath, Glinik Maryampol.

EXCENTER, BORYSŁAW.

Telephone:

WIEN { 1637
9572

GLINIK Nr. 2

BORYSŁAW { 191
180

Bohr-Dampfmaschine 60 H.P. Diese Maschine leistet 60 H.P. bei 6 Atm. Dampfspannung am Zylinder und 120 Touren, ist aber bis 9 Atm. und 160 Touren verwendbar und leistet im letzteren Falle reichlich 95 H.P.

eröffnete ein
Verkaufs-Bureau für Maschinen
und Bohrwerkzeuge.

Leihanstalt: Rettungsstangen und Zugehör.

Telephon 191 und 180.

zagłębia borysławsko-tustanowickiego bez znaczenia. Jeżeli bowiem rogowiec trafiał się w niektórych otworach świdrowych, to może on być raczej sporadycznym jak warstwowym. Zresztą w obrębie magurskich warstw (dobrotowskich) znajdujemy warstwy bardzo twardego krzemienistego piaskowca, który w małych okruchach, wyniesionych z otworu świdrowego może być bardzo podobny do rogowca. Że zaś wreszcie niektóre warstwy piaskowca magurskiego są podobne do eoceńskiego hieroglifowego piaskowca, poznaliśmy powyżej.

Szyb „Rockefeller“ w Tustanowicach¹⁾ własność The British-Austrian Petr. Comp. Ltd. Wiercenie rozpoczęte 8. stycznia 1908, świdrem 13 $\frac{1}{2}$ ". — W tym szybie przebijano następujące warstwy:

1—4 m. glina dyluwialna;

4—10 m. szuter dyluwialny;

10—81 m. przeważnie twardy piaskowiec i kamień, ułożony naprzemian z warstwami szarego i czarnego łupku;

81—534 m. szary iłupek i ił, od 174—213 m., od 253—281 m. i w 412 m. ze solą, a od 258—281 m. i od 299—446 m. ułożony naprzemian z warstwami szarego piaskowca i twardego kamienia; słabe gazy i ślady ropy pokazały się w 524 m.

534—766 m. cienkie płyty piaskowca i szarego iłupku, ślady ropy i gazy od 760 m. w głąb;

766—996 m. iłupek, łupek i ił szary, miejscami łupek twardy, od 767—770 m. iłupek czarny, zresztą przeważnie cienkie warstwy twardego, drobnoziarnistego piaskowca, przegradzane łupkiem lub iłupkiem; pokłady syjące; ślady ropy i gazy aż do 858 m. i od 966—988 m.;

996—1104 m. przeważnie piaskowiec, który rozpoczyna się bardzo twardym kamieniem i zawiera od 944 do 946 czarny łupek a dalej w spód kilka warstw szarego iłupku; pokłady syjące, od 996 do 1080 m. ślady i małe wybuchy ropy oraz w głąb coraz silniejsze gazy;

1104—1154 m. szary łupek i iłupek; ułożony naprzemian z cienkimi płytami drobnoziarnistego piaskowca;

1154—1201 m. roponośny piaskowiec, z początku bardzo twardy, następnie miększy z dwumetrową warstwą iłu pchającego od spodu; począwszy od 1170 m. zaczęła przychodzić ropa; obecna produkcja tego szybu wynosi 9 do 10 cystern dziennie.

O rogowcu metryka tego szybu nic nie wspomina. Nadmienię atoli, że miałem sposobność oglądania okazu skały z pobliskiego szybu „Hilda“ z głębokości 1176, oznaczonego jako rogowiec. Po bliższym zbadaniu przekonałem się, że ta skała, której kilka kawałków mam u siebie w przechowaniu, nie jest rogowcem, lecz twardym żelaziakiem iłowym, jaki bardzo często w kompleksie warstw magurskich we wschodniej Galicyi miałem sposobność oglądać.

Szyb „Sas I.“ w Tustanowicach, własność Związkowej spółki naftowej. Metryka tego szybu jest nadzwyczajnie pouczającą a to nie tylko pod względem geologicznym i tektonicznym ale i pod względem technicznym.

1) Bliższe dane o szybie „Rockefeller“ otrzymałem w ostatniej chwili, dlatego opis tego szybu podaję dopiero na tem miejscu. Przy tej sposobności składam serdeczne podziękowanie Związkowi techników wiertniczych w Borysławiu i jego prezesowi p. Z. Styberowi oraz pp. Bugielskiemu, H. Macherowi, Słotwińskiemu, dyr. Vreuil'sowi i Zahaczewskiemu za dostarczenie szczegółowych dat i metryk wiertniczych niektórych ważniejszych szybów w Tustanowicach.

teilt, in dem zweiten dagegen in der Breite von kaum 1 Kilometer eingeengt.

Das Vorhandensein der abgerundeten Hornstein-Stücke in dem Salztone von Borysław besitzt für die Charakteristik des Beckens von Borysław—Tustanowice eine gewisse Bedeutung. Hornsteine hat man tatsächlich in einigen Bohrlöchern angetroffen, diese dürfen aber eher sporadisch als geschichtet auftreten. Uebrigens kommen in dem Komplexe des Magura Sandsteines Schichten eines sehr harten kieselligen Sandsteines vor, welche in kleinen Bruchstücken aus dem Bohrloche gebracht den Hornsteinen ähnlich sind. Dass schliesslich einige Sandsteinpartien des Magura Komplexes dem eocänen Hieroglyphen Sandsteine ähnlich sind, habe ich bereits bewiesen.

Der Schacht „Rockefeller“ in Tustanowice,¹⁾ Eigentum der Ges. The British-Austrian Petr. Comp. Ltd., angefangen am 8. Jänner 1908, Breite des Anfangsmeissels 13 $\frac{1}{2}$ ". In diesem Schachte hat man folgende Schichten durchbohrt:

1—4 m. Diluviallehm;

4—10 m. Diluvialschotter;

10—81 m. vorwiegend harter Sandstein und Stein, wechsellagernd mit dem grauen und schwarzen Schiefer;

81—534 m. grauer Tonschiefer und Ton, welcher in den Tiefen von 253—281 m. und 412 m. mit Steinsalz reich imprägniert sind und von 258—281 m. und 299—446 m. mit den Schichten des grauen Sandsteines und harten Steines wechsellagern; schwache Gase und Oelspuren zeigten sich bei 524 m.

534—766 m. dünne Sandsteinplatten und grauer Tonschiefer; Gase und Oelspuren ab 760 m.

766—996 m. grauer Schiefer, Tonschiefer und Ton, stellenweise harter Schiefer, von 767—770 schwarzer Tonschiefer; sonst erscheinen vorherrschend dünne Schichten des harten, feinkörnigen Sandsteines, welche mit Schiefer und Tonschiefer wechsellagern, starker Nachfall; Gase und Oelspuren von 766—858 und von 966—988 m.;

996—1104 m. vorwiegend Sandstein, zu oberst als harter Stein, mit einer Schichte (944—946 m.) des schwarzen Schiefers; nach unten einige Schichten des grauen Tonschiefers; starker Nachfall; von 996—1080 m. Oelspuren und kleine Oelausbrüche, gegen unten immer stärkere Gase;

1104—1154 m. grauer Schiefer und Tonschiefer, wechsellagernd mit dünnplattigem feinkörnigem Sandsteine;

1154—1201 m. Rohölsandstein, anfänglich sehr hart, nachher weicher mit einer 2 m. mächtigen, stark von unten drückenden Tonschichte; ab 1170 m. Oelzuflüsse und Ausbrüche; die gegenwärtige Produktion (im Juni 1912) 9—10 Zisternen täglich.

Von dem Hornsteine wird in dem Bohrjournale dieses Schachtes nichts erwähnt. Aus dem nahe gelegenen Schachte „Hilda“ hat man mir ein Bruchstück eines Gesteines aus der Tiefe von 1176 m. als angeblichen Hornstein gezeigt, dieses Gestein erwies sich indessen nach meiner Untersuchung als harter Tonschiefer, welche Felsart ich in den Schichten des

1) Nähere Daten über den Schacht „Rockefeller“ habe ich erst im letzten Momente erhalten, bin daher in der Lage dieselben erst jetzt anzuführen. Bei dieser Gelegenheit sei es mir gestattet dem Vereine der Bohrtechniker in Borysław und dessen Präsidenten Herrn Ingen. S. Styber, sowie den Herren Bugielski, H. Macher, Słotwiński, Dir. Vreuil's und Zahaczewski den Dank für die freundlichst gegebenen Informationen auch Bohrjournale wichtigerer Schächte in Tustanowice, auszusprechen.

Rozpoczęty 15. września 1905 r. świdrem 16,2" szerokim osiągnął 31. marca 1912 r. głębokość 1540 m. w 5 calowych rurach.

Pod względem geologicznym przedstawia kompleks przewierconych w szybie „Sas I.” warstw trzy główne grupy. W I., najwyższej grupie, sięgającej do głęb. 850 m., przeważają łupek i iłołupek, rzadziej ił, koloru szarego (wedle notatek wiertniczych „siwego”), w głęb. 330—332, 350—353 i 605—626 m. koloru czarnego, a w nich grupami cieńsze i grubsze warstwy piaskowca. W II. grupie, przedzielonej od pierwszej 2 m. grubą warstwą czerwonego łupku, a sięgającej do głęb. 1084 m., przeważa gruboławicowy, drobno i gruboziarnisty piaskowiec, przegradzany w górnej połowie cienkimi warstwami szarego, zaś w głęb. 996 m. czarnego łupku. Często przegradzają go płyty twardego, ciemno brunatnego, krzemienistego, bardzo drobnoziarnistego i zbitego piaskowca. W głęb. 936 m. natrafiono w piaskowcu na cienką warstwę z dołu pchającego szarego iłu, a w głęb. 994 m. i 1040 m. na szczeliny, którymi gazy wypychały wielkie ilości piasku, określonego w zapiskach wiertniczych jako „kurzawka”. Gazy oraz duże ślady i małe wybuchy ropy trwały z małymi przerwami prawie na całą grubość bryłowego piaskowca, szczególnie zaś w głęb. 870—890 m. i 928—1064 m. Największe wybuchy ropy, dochodzące do 6 cystern ropy dziennie, były w głęb. 1034 m. Trzecia (III.) grupa warstw jest bardzo urozmaiconą. Formacyjnie nie da się ona ściśle oddzielić od drugiej grupy, ale odznacza się cienkimi warstewkami czerwonego i zielonego łupku i iłołupek. Składnikiem trzeciej grupy jest również piaskowiec, ale po największej części bardzo twardy, drobnoziarnisty i zbity. Zapiski wiertnicze notują tego rodzaju skałę jako „twardy kamień” i „jak rogowiec”, ostatni w głęb. 1160 i 1176 m. Trzecia grupa rozpoczyna się cieniutką warstewką czerwonego i zielonego łupku. Czerwony łupek przebijano nadto w głęb. 1420 i 1490 m., a zielony łupek i iłołupek 8 razy a to w głęb. 1270, 1312, 1342, 1348, 1358, 1400, 1444 i 1466—1476 m. Zresztą przeważał ciemno brunatny i ciemno szary iłołupek, rzadziej łupek, miejscami twardy, piaskowcowy, a w głęb. 1266 m. ciemny ił, zawierający bryłki kamienia, pchający ze spodu. W głęb. 1513 m. pokazała się mała ilość solanki, która wkrótce zginęła. Małe wybuchy ropy i gazy były w głęb. 1120—1140 m., silniejsze gazy i ślady ropy ze zgazowaniem błotem w głęb. 1228—1250 m., następnie w 1460 m., w ostatniej zaś ławicy piaskowca przychodziły bardzo silne gazy począwszy od 1492 do 1546 m.

Pod względem tektonicznym można z postępu wiercenia i z objawów podczas wiercenia wywnioskować, że mniej więcej do 500 m. głębokości nachylenie warstw wynosiło 45 do 50°, do głębokości około 800 m. 50 do 65°, a poniżej tej głębokości, szczególnie zaś w obrębie zielonego łupku i iłołupek 65 do 75° a nawet i więcej, oraz że warstwy piaskowca poprzeczane są licznymi szczelinami, wypełnionymi iłem, bryłami kamienia i luźnym piaskiem.

Ze stanowiska techniki wiertniczej mało który ze szybów dawał tyle trudności do pokonania sypiących i pchających iłów i iłołupeków oraz kurzawki, co szyb „Sas I.”. Parta silnymi gazami kurzawka była przyczyną, iż na tem jednym miejscu, w głęb. 1040 m., stracono pełne 3 miesiące, zanim zdołano ją przejść i przy równoczesnem wtłaczaniu wody zarurować najpierw 6 calowymi rurami, a gdy

massigen Magura-Sandsteines insbesondere in Ostgalizien sehr oft zu beobachten Gelegenheit hatte.

Das Bohrloch „Sas I.” in Tustanowice, Eigentum der Vereinigten Petroleum-Gesellschaft. Das Bohrgesamt dieses Schachtes ist sehr lehrreich, dies sowohl in geologischer und tektonischer als auch technischer Richtung. Sas I wurde am 15. September 1905 I. mit einer Dimension von 16,2 „angefangen und erreichte am 31. März 1912 die Tiefe von 1546 m. in 5“ herm. Bohrröhren.

Die in dem Schachte „Sas I.” durchbohrten Schichten lassen sich in 3 Hauptgruppen einteilen. In der ersten, obersten Gruppe, welche bis zka 850 m. reicht, erscheinen vorwiegend grauer Schiefer, Tonschiefer und Ton, in den Tiefen 330—332, 350—353 und 605—626 m. auch schwarzer Tonschiefer, und in demselben gruppenweise dünnere und dickere Sandsteinschichten. In der zweiten Gruppe, welche von der ersten durch eine 2 m. dicke Schichte des rötlichen Schiefers getrennt wird, und welche bis 1084 m. reicht, sind vorherrschend dickbankiger, fein und grobkörniger Sandstein, welcher in oberen Metern von dünnen Schichten des grauen Schiefers und in der Tiefe von 996 m. des schwarzen Schiefers in einzelne Bänke getrennt wird. Sehr oft wird er auch durch Platten eines harten, dunkelbraunen, kieselligen, sehr feinkörnigen auch dichten Sandsteines ersetzt. In der Tiefe von 936 m. wurde eine dünne, stark drückende Tonschichte und in den Tiefen von 994 m. und 1040 m. eine Kluft angebohrt, aus welcher Gase den Sand — in dem Bohrgesamt als Flugsand bezeichnet — in das Bohrloch getrieben haben. Gase, starke Oelspuren, auch kleine Rohölausbrüche begleiteten den massigen Sandstein dieser Gruppe nahe längst seiner ganzen Mächtigkeit, insbesondere in den Tiefen von 870—890 m. und 928—1064 m. Die grössten Rohölausbrüche bis 6 Zisternen täglich — waren bei 1034 m. Viel mannigfaltiger erscheint die dritte (III) Gruppe. Geologisch ist diese Gruppe von der zweiten ziemlich schwer zu trennen, sie zeichnet sich aber durch dünne Schichten des rötlichen und grünen Schiefers und Tonschiefers aus. Bedeutenden Anteil an dieser Gruppe nimmt der Sandstein ein, er ist aber meistens sehr hart, feinkörnig und dicht. In dem Bohrgesamt ist dieser Felsen als „harter Stein“ auch als „wie Hornstein“, letzterer in 1160 und 1176 m. eingetragen. Die dritte Gruppe beginnt mit einer dünnen Schichte des rötlichen und grünen Schiefers. Den roten Schiefer hat man auch bei 1420 und 1490 m. und den grünen Schiefer, sowie Tonschiefer in 1270, 1312, 1348, 1358, 1400, 1444 und 1466—1476 m. gehabt. Sonst war vorherrschend dunkelbrauner und dunkelgrauer Tonschiefer, seltener Schiefer, stellenweise hart und sandig, und in der Tiefe von 1266 m. dunkler Ton mit Steinbruchstücken, welcher stark drückend war. Bei 1513 m. zeigte sich ein kleiner Zufluss des Salzwassers, welches bald verschwindete. Kleine Rohölausbrüche und Gase waren in 1120—1140 m., stärkere Gase und Oelspuren in 1228—1250 m., ferner bei 1460 m., aus der letzten, tiefsten Sandsteinbank kamen von 1492 m. angefangen sehr starke Gase.

Bezüglich der Lagerung der Schichten kann man aus dem Fortschritte der Bohrung und aus den Erscheinungen während derselben approximativ annehmen, dass bis zka 500 m. die Neigung der Schichten 45—50°, von 500 bis 800 m, 50—65°, und unterhalb 800 m., insbesondere in dem Bereiche der rötli-

te uległy zepsuciu, 5 calowymi rurami. Z poważnymi trudnościami miano też do czynienia przy obcinaniu otworu świdrowego na piątki, przyczem otwór świdrowy z powodu stromo uławiconych warstw twardego piaskowca, kamienia i miękkiego łupku, łożupku lub iltu krzywił się bezustannie, lub dawał w ścianach twarde guzy (wypuczenia, Füchse) i musiano go bardzo ostrożnie obcinać stosownie do okoliczności — bakowcem, dłutem i krzyżakiem. Jeżeli w obec tych bardzo poważnych trudności, wynikających ze stromego uławicenia warstw, z pokładów silnie syjących i pchających i innych właściwości tektoniczno-petrograficznych, zdołano doprowadzić piątki od 1041 m., tj. od spodu siódmek, do 1508 m., zatem na wysokość calizny 467 m., to tego rodzaju żmudną pracę można zaliczyć do najważniejszych efektów techniki wiertniczej.

Szyb „Sas I.“ należy obecnie do bogatszych gazowych szybów. Pod względem produkcji ropy należy on do mniej obfitych, wydał bowiem w czasie od r. 1908 do końca 1911 wszystkiego 1068 cysterń, mianowicie z głęb. około 1120, 1240 i 1460 m. Wielkość tej produkcji stoi w ścisłym związku z uławiceniem warstw piaskowca, a wykazuje przykładowo moją poprzednio wyrażoną teorię, że stromo ułożone piaskowce są mniej przystępne dla wielkich szczelin i wielkich ilości ropy. Ta moja teoria uwydatnia się jeszcze bardziej w spodnich warstwach szybu, które w miejsce ropy, przepuszczają wielkie ilości gazów. Szyb ten nie jest więc bezwartościowy, jest zaś bardzo prawdopodobnem, że po zmniejszeniu się gazów, gdy szyb zostanie nieco podwierconym, przyjdzie produkcja ropy.

Poznawszy z opisu prof. dr. Grzybowskiego charakter i następstwo warstw w szybach borysławskich i z mego opisu szeregu szybów w Tustanowicach otrzymamy w głównych zarysach następujący ogólny obraz przewierconego obecnie kompleksu warstw w zagłębiu borysławsko-tustanowickiem.

1) Cały dotychczas aż poniżej 1500 m. przewiercony kompleks warstw dzieli się na trzy petrograficznie charakterystyczne grupy. Te grupy poznałszy dokładnie przy opisie szybu „Sas I.“. Naturalnie, że w pojedynczych szybach nie okazują te trzy grupy jednakowego, stałego charakteru, który co do grubości i następstwa warstw, zmienia się na korzyść tej lub owej grupy, stosownie do budowy tektonicznej, wielkości nachylenia warstw i sieci szczelinowej, połączonej z uskokami i przesunięciami warstw.

Szczególniej uskoki i przesunięcia powodują, iż jedna i ta sama warstwa może się w otworze świdrowym kilka razy powtarzać, podczas gdy kierownik kopalni, który nie może przewierconych warstw w szybie oglądać własnymi oczyma, sądzi, iż przewiercony przez niego kompleks warstw jest wynikiem naturalnego ich następstwa, i nie umie sobie tego wytłumaczyć, dlaczego w każdym niemal szybie inny otrzymuje obraz całokształtu warstw. To jedno jest ale pewnem, na co już kilkakrotnie zwracałem uwagę, że niemal we wszystkich szybach naszego zagłębia naftowego nachylenie warstw w miarę głębokości się coraz bardziej zwiększa. Największem nachyleniem, notowanym w zapiskach wiertniczych jako „pokłady sztorcowe“, odznacza się trzecia tj. najgłębsza grupa.

2) Określenie wieku geologicznego kompleksu warstw zagłębia borysławsko-tustanowickiego podam

chen und grünen Schiefer 65—75°, ja sogar mehr beträgt, ferner, dass die Schichten von zahlreichen Klüften durchkreuzt sind, welche mit Ton, Steinbruchstücken und losem Sand ausgefüllt sind.

Vom Standpunkte der Bohrtechnik gehört „Sas I“ zu den äusserst interessanten Bohrlöchern. Wenige von den Schächten in Borysław und Tustanowice haben mit so vielen Schwierigkeiten bei der Bewältigung der nachfallenden und drückenden Tone und Tonschiefer, sowie des Flugsandes zu kämpfen gehabt, als dieses Bohrloch. Der von Gasen in das Bohrloch in der Tiefe 1040 m. getriebene Sand hat die Bohrung an dieser einen Stelle volle drei Monate gehalten, bis man denselben mit Hilfe des in den Schacht hereingedrückten Wassers — zu durchbohren und anfänglich mit 6 zölligen Röhren, und nachdem diese verdorben wurden, mit 5 zölligen zu verrohren vermochte. Gleich grosse Schwierigkeiten verursachte das Nachbohren unter den 5 zölligen Röhren. Infolge der steil gelagerten harten Sandstein und Steinschichten, wechsellagernd mit weichen Tonschiefern und Tonen, bestand eine fortwährende Gefahr des Schiefbohrrens. Füchse waren nahe an der Tagesordnung so, dass das Nachbohren äusserst vorsichtig mittelst der Backen und Kreuzmeissel gearbeitet werden musste. Wenn es trotzdem gelungen ist 5 zöllige Bohrröhren von 1041 m., an welcher Stelle 7 zöllige Röhren festgesetzt sind, bis 1508 m., also auf eine Wandlänge des Bohrloches von 466 m. herunter zu treiben, so ist diese mühsame Arbeit für alle Fälle als eine tüchtige Bohrleistung anzusehen.

„Sas I“ gehört zu den gasreicheren Schächten. Bezüglich der Rohölproduktion war „Sas I“ weniger erfolgreich. Vom J. 1908 bis Ende 1911 produzierte er im Ganzen 1068 Zisternen aus den Tiefen zka. 1120, 1240 und 1460 m. Die Grösse dieser Produktion steht im innigen Zusammenhange mit der Tektonik der Schichten dieses Bohrloches. An diesem Beispiele bewahrheitet sich meine vorher ausgesprochene Anschauung, dass steil gelagerte Schichten weniger geeignet für grössere Klüfte und weniger zugänglich für grössere Rohölmengen sind, als Schichten, welche sanfter geneigt sind. Diese meine Anschauung findet in der sehr steilen Lagerung der tieferen Schichten des „Sas I“ noch grössere Bestätigung, indem man statt des Rohöles gewaltige Gas-mengen in der Tiefe von 1546 m. angebohrt hat. Den Schacht darf man also keinesfalls als einen minderwertigen betrachten; es ist höchst wahrscheinlich, dass sobald die Gase sich verringern werden, man nach einer kleinen Vertiefung auf lohnendes Rohöl stossen wird.

Aus der Beschreibung des Charakters und der Reihenfolge der Schichten in Borysław nach Prof. Dr. Grzybowski und aus meiner Beschreibung einer Reihe der Schächte in Tustanowice erhalten wir nachstehendes allgemeines Bild des ganzen Formationskomplexes des Beckens von Borysław-Tustanowice.

1) Der ganze bis unterhalb 1500 m. heute durchbohrte Schichtenkomplex lässt sich in drei petrographisch charakteristische Gruppen einteilen, welche wir bei der Beschreibung des Schachtes „Sas I.“ näher kennen gelernt haben. Es ist nun selbstverständlich, dass in einzelnen Schächten diese 3 Gruppen keinen einheitlichen Charakter aufweisen, so dass die Mächtigkeit der Schichten bald grösser, bald

poniżej. Na razie konstatuję tylko, że nie ma ścisłej granicy pomiędzy wyróżnioną przezemnie pierwszą a drugą grupą, a ta granica objawia się dopiero bardziej charakterystycznie przy trzeciej grupie, nacechowanej czerwonymi i zielonymi łupkami i łożupkami.

3) Zgodnie z prof. dr. Zuberem rozróżniam, lecz nie wiekowo ale poziomowo, trzy główne horyzonta roponośne. Pierwszy horyzont, to w początkach Borysławia czerpana ropa w głębokościach do 200 m., drugi horyzont mieści się w granicach drugiej grupy kompleksu a trzeci w piaskowcach z czerwonymi i zielonymi łupkami i łożupkami. Niechcąc atoli, aby mię fałszywie zrozumiano, jeżeli bowiem podane horyzonta ropne uważam jako główne, to nie wyklucza to możliwości, iż w obrębie tej lub owej grupy więcej poziomów naftowych w szybie uzyskano.

4) Rogowiec, o którym prof. Dr. Zuber wspomina, jako o charakterystycznej skale środkowej części kompleksu warstw borysławsko-tustanowickich, nie jest typowym rogowcem z formacji łupków menilitowych. Pod tem mianem rozpowszechniło się pomiędzy kierownikami kopalń w Borysławiu i Tustanowicach określenie skały, która jest twardym, krzemienistym i zbitym piaskowcem, pospolitym w systemie warstw piaskowca magurskiego, lub też, jak to na okazie z szybu „Hilda“ się przekonałem, twardym ciemnobrunatnym żelaziakiem łożowym. Rozkruszenie prawdziwego rogowca jest zupełnie inne, aniżeli tych kawałków, które jako rogowiec niektóre metryki szybów podają. Ostrożniejsi wpisywali do zapisków wiertniczych określenie „jak rogowiec“ lub „a la rogowiec“. Trudno zresztą wymagać od kierowników, aby w wątpliwych wypadkach byli lepszymi znawcami rogowca, krzemienistego piaskowca lub żelaziaka łożowego, aniżeli geologowie. Obstać też przytem z całą stanowczością, że rogowiec jako warstwa tego typu, jaki się znajduje w poziomie łupków menilitowych, w żadnej pod 1) wymienionej grupie kompleksu zagłębia borysławsko-tustanowickiego nie istnieje. Znachodzenie się typowego rogowca w wypełnieniach szczelin, szczególnie w obrębie pierwszej i drugiej grupy kompleksu, nie jest wykluczone. O takim rogowcu pisze prof. Dr. Zuber, o czem powyżej wspomniałem, do tego też rodzaju należy policzyć okruchy rogowca, które w czasie wybuchów ropy ze szybu „Klaudysz“ w Borysławiu były wyrzucane.

5) Czarny i ciemno brunatny łupek i łożupek nie przedstawia stałego horyzontu i większych, zwartych kompleksów. Podobnie jak w Borysławiu mamy go w Tustanowicach we wszystkich trzech pod 1)

kleiner und die Reihenfolge mannigfaltig zum Vorschein kommt. Diese verschiedenartige Erscheinung hat ihren Grund in dem verschiedenen tektonischen Baue, in der Grösse der Neigung, in den Verwerfungen ja auch Verschiebungen der Schichten. Insbesondere verursachen die Verwerfungen und Verschiebungen, dass eine und dieselbe Schichte mehrmals in dem Bohrloche durchbohrt wird, wogegen der Bohrtechniker, welcher derartige tektonische Ausbildungen in dem Bohrloche mit den Augen nicht beobachten kann, in dem Glauben festgesetzt wird, dass der von ihm durchbohrte Schichtenkomplex normale Schichtenfolge darstellt. Das eine ist indessen sicher, dass, wie ich es mehrmals emporgehoben habe, fast in allen Schächten unseres Rohölbeckens die Schichten mit der Tiefe einer steileren ja sogar sehr steilen Neigung unterliegen. Die grösste Neigung in den Bohjournalen mit „steil“ bezeichnet — besitzen die Schichten der 3 d. i. der tiefsten Gruppe.

2) Die Bezeichnung des geologischen Alters des Schichtenkomplexes des Rohölbeckens von Borysław-Tustanowice werde später anführen. An dieser Stelle konstatiere ich nur, dass eine fixe Grenze zwischen den von mir aufgestellten ersten zwei Gruppen nicht besteht. Diese Grenze erscheint markanter erst bei der dritten Gruppe in dem massigen Sandsteine, welche Einlagerungen der roten und grünen Schiefer und Tonschiefer enthält.

3) Konform mit Prof. Dr. Zuber unterscheide ich drei Rohöl-Haupthorizonte, dies jedoch nicht nach dem geologischen Alter, wie es Prof. Dr. Zuber getan hat, sondern nach den Höhestufen dieser Horizonte. Den ersten hat man zu Anfang in Borysław aus den Tiefen bis 200 m. gewonnen. Der zweite ist in der zweiten Gruppe und der dritte in der tiefsten unterhalb zka 1300 m. enthalten. Nun möchte ich indessen vermeiden, dass man diese Einteilung wörtlich auffasst. Die von mir aufgestellten drei Rohölhorizonte seien als Haupthorizonte anzunehmen, was jedoch die Möglichkeit nicht ausschliesst, dass in dem Bereiche dieser Haupthorizonte mehrere Rohölsandsteine in gewissen Höhestufen in dem Bohrloche vorhanden sind.

4) Hornstein, welchen Prof. Dr. Zuber als einen charakteristischen Felsen des mittleren Teiles des Schichtenkomplexes von Borysław-Tustanowice anführt, ist kein Hornstein, welcher für die oligocänen Menilitschiefer massgebend ist. Unter diesem Namen hat sich in Borysław und Tustanowice die Bezeichnung einer eigenartigen Art des Felsens eingebürgt, welcher teilweise kieseliger harter Sandstein, teilweise harte, dunkelbraune Toneisenstein (verglei-

WYPOŻYCZALNIA

I SKŁAD ŻERDZI I NARZĘDZI RATUNKOWYCH

GALICYJSKIEGO KARPACKIEGO TOWARZYSTWA

(PRZEDTEM BERGHEIM I MAC GARVEY).

BORYSŁAW

TELEFON Nr. 180 i 191.

WOLANKA

wyszczególnionych grupach i w rozmaitych głębokościach.

6) Czerwony, a raczej czerwony, zielony i zielonawo szary łupki i iłolupki cechuje trzecią grupę kompleksu warstw, szczególnie w Tustanowicach. Nie tworzą one atoli jednolitego bryłowego pokładu, któryby się z pewną ścisłością powtarzał w innych szybach, tak iżby na podstawie ich położenia i powtarzania się można wyciągać ściślejsze wnioski co do głębokości ewentualnego dla tej grupy charakterystycznego roponośnego piaskowca w tej mierze, jak na to pozwalają typowe dla formacji eoceńskiej czerwone i zielone oraz białawe łupki i iłolupki. We wielu szybach tych warstw albo nie dostrzeżono albo przeoczone z powodu ich zbyt bardzo małej grubości. Bardzo ważną zaś jest ta charakterystyka tych łupków i iłolupków, iż przegradzają je w częstym następstwie cieńsze i grubsze płyty twardego piaskowca i kamienia oraz miększego piaskowca roponośnego. Na ten objaw zwracam szczególnie uwagę, gdyż daje on przeciwieństwo z tego, co poznamy poniżej przy opisie typowego eocenu we flyszu karpackim.

(C. d. n.)

**Zwracamy uwagę naszych czytelników
na inseraty umieszczone w naszym piśmie.**

Skład maszyn i artykułów dla wszystkich gałęzi przemysłu Fell & Erdheim, Drohobycz

filie w Borystawiu i Tustanowicach.

Kotły, maszyny, rury pompowe, gazowe, łączniki, wentyle, iniektory, manometry, wodoskazy, liny druciane, manilowe, narzędzia wiertnicze, pasy, smary, cegły i tuby korkowe do okładania kotłów i rur.

Wszelkie przybory do elektryki służące, jak: dynamy, motory, lampy różnego gatunku, żarówki, woltmetry, ampermetry, druty elektryczne miniowane i zwykłe, oraz wszelkie w zakres elektryki wchodzące artykuły.

KOSZTORYSY NA ŻĄDANIE BEZPŁATNIE.
Telefon: Borysław Nr. 38. Telefon: Drohobycz Nr. 104.

che Hornstein aus dem Schachte „Hilda“) ist, welche beide Felsarten in dem Systeme des Magurasandsteines gar nicht selten sind. Die Art der Zersplitterung des echten Hornsteines ist eine ganz andere, als des Felsens, welcher in unserem Rohölbecken false Hornstein genannt wird. Die vorsichtigeren Betriebsleiter haben bei Erbohrung eines solchen Felsens in dem Bohrjournal „wie Hornstein“ oder „a la Hornstein“ eingetragen. Übrigens es wäre zu viel von den Betriebsleitern verlangt, dass diese in zweifelhaften Fällen bessere Kenner des Hornsteines oder kieseligen Sandsteines oder schliesslich des Tonersteinsteines wären, als die Geologen selbst. Ich beharre nur bei meiner Behauptung, dass der typische Hornstein, in Schichten ausgebildet, in keiner von mir sub 1) aufgestellten Gruppe vorhanden ist. Es ist indessen nicht ausgeschlossen, dass Bruchstücke des echten Hornsteines in dem Bohrloche faktisch angetroffen wurden. Diese Bruchstücke sind indessen lediglich in den Klüften insbesondere der ersten und zweiten Gruppe — wie z. B. in dem Bohrloche „Klaudyusz“ in Borysław — enthalten.

5) Schwarzer und dunkelbrauner Schiefer repräsentiert in unserem Becken keinen ständigen, einheitlichen Schichtenhorizont. Ähnlich wie in Borysław, haben wir ihn in Tustanowice in allen 3 Gruppen und in verschiedenen Tiefen.

6) Roter, eigentlich rötlicher, grüner und grünlichgrauer Schiefer und Tonschiefer markieren insbesondere in Tustanowice die dritte Gruppe des Schichtenkomplexes. Sie bilden keine einheitliche, massige Schichte, welche mit gewisser Genauigkeit in anderen Schächten sich wiederholen möchte, so dass wir mit Hilfe dieser Felsarten gewisse Kombinationen auf die Auffindung des rohölführenden Sandsteines derart ziehen könnten, wie wir es in der typischen Eocän-Formation gelernt und gewohnt waren. In vielen Bohrlöchern hat man diese Felsen gar nicht beobachtet, oder übersehen, da deren Mächtigkeit sehr klein war. Ein äusserst wichtiges Merkmal dieser Schiefer und Tonschiefer ist indessen jenes, dass sie sehr oft mit dünneren und dickeren Platten des harten Sandsteines und Steines wechsellagern. Auf dieses Merkmal mache ich besonders aufmerksam, weil dasselbe bei weitem von demjenigen verschieden ist, welches wir bei der Beschreibung des typischen Eocäns in dem Karpathenflysch näher kennen lernen werden.

(Forts. folgt.)

„BENZ“

najstarsza i najświetniejsza marka samochodów oraz motorów stałych:

**Samochody luksusowe, — Dorożki, — Samochody ciężarowe,
Omnibusy, — Motory benzynowe i petrolinowe, — Motory ssąco-
- - - gazowe, — Motory Diesel'a, — Łodzie motorowe i t. d. - - -**

Austriackie Towarzystwo motorowe „BENZ“, Wiedeń.

Filie: W Krakowie Grand Hotel, we Lwowie Kochanowskiego 4.

— Telefon Nr. 1026. —

(dom Schumana).

— Telefon Nr. 1026. —

WIADOMOŚCI OSOBISTE.

Kol. Kazimierz Kobak objął kierownictwo kopalń Mella I. i II. firmy O. Smreker w Schodnicy.

Kol. Paweł Setkowicz został powołany do kuratorium stacji geologicznej w Borysławiu.

Dr. Bolesław Kropaczek objął kierownictwo stacji geologicznej w Borysławiu.

P. Inż. Franciszek Drobniak został powołany na sekretarza Delegacji górników i hutników polskich w Krakowie.

P. Henryk Macher właściciel kopalń nafty, członek Izby handlowej i przemysłowej we Lwowie mianowany został konsulem belgijskim w Galicyi z siedzibą we Lwowie.

Długoletni prezes i członek honorowy Krajowego Tow. naftowego p. August Gorayski został mianowany tajnym radcą.

P. J. R. Falkowicz ekspert dla spraw naftowych w Londynie, został mianowany kawalerem orderu rumuńskiej korony I klasy.

WIADOMOŚCI HANDLOWE.

Fuzya. Pod egidą towarzystwa The Premier Oil & Pipeline Co. Limited w Londynie dokonana została fuzya kilku angielskich i niemieckich towarzystw naftowych operujących w Galicyi jakoteż kilku rafinerii, z ważnością wstecz od 1. maja br.

Fuzya ta w cyfrach przedstawia się następująco: Nowe zfuzyonowane Towarzystwo wydało 1,250.000 funtów (30 mil. kor.) akcji uprzywilejowanych z prawem pierwszeństwa do 7% dywidendy. Dalej 2,500.000 funtów (60 mil. kor.) zwyczajnych akcji z prawem pierwszeństwa do 12% dywidendy. Dochód ponad 12% idzie do równego podziału pomiędzy akcje pierwszej i drugiej kategorii. Ażeby po wypłaceniu pierwszej 7%-owej dywidendy zapewnić dywidendę także zwykłym akcyom, ustanowiono, że na rezerwy, odpisy itp. nie wolno używać więcej niż 20% dochodów, minimum jednak musi wynosić 10%.

Z powyższego kapitału a mian. z kwoty 1,250.000 funtów czyli 30 mil. koron akcji uprzywilejowanych, idzie na kupno czterech rafinerii 969.000 funtów (K 23,256.000); na kapitał obrotowy £ 181.000 (K 4,344.000) zaś jako rezerwa na przyszły kapitał obrotowy £ 100.000 (K 2,400.000).

Ze zwyczajnych akcji w kwocie £ 2,500.000 (K 60 mil) idzie na kupno Tow. Premier Petroleum £ 953.000 (K 22,872.000) (akcje te zostały policzone al pari, mimo że w czasie pertraktacji stały znacznie wyżej). Na kupno tow. The Central Carpathian Oil Co, £ 500.000 czyli 12 mil. koron. Na kupno The Amalgamated Pipelines of Galicia Ltd. 446.875 funtów czyli 10,725.000 koron. Na kupno kopalń i terenów tow. „Erdölwerke Galizien“ w Tustanowicach, Kosmaczu, Słobodzie rungurskiej, Nahujowicach, Popielach itd. jakoteż na kupno szybów „Trzebinia“ w Borysławiu £ 275.125 czyli K 6,603.000 zaś 200.000 funtów czyli 4·8 mil. koron zarezerwowano do dalszej emisji na ewentualne podwyższenie kapitału obrotowego.

O ile do tego czasu ropa zfuzyonowanych towarzystw była oddawaną do Związku producentów po cenie K 360, to przez oddanie do własnych rafinerii

PERSONALNACHRICHTEN.

Herr K. Kobak hat die Betriebsleitung der Gruben Mella I. u. II. der Firma O. Smreker in Schodnica übernommen.

Herr Ing. Paul Setkowicz wurde in das Kuratorium der geologischen Station in Boryslaw berufen.

Dr. Boleslaw Kropaczek hat die Leitung der geologischen Station in Boryslaw übernommen.

Herr Ign. Fr. Drobniak wurde zum Sekretär der Delegation der polnischen Hütten — und Bergleute in Krakau berufen.

Herr Heinrich Macher Petroleumgrubenbesitzer und Mitglied der Handels- und Gewerbekammer in Lemberg wurde zum belgischen Konsul mit dem Sitz in Lemberg ernannt.

Herr August Gorayski langjähriger Präsident und Ehrenmitglied des Landesnaphtaveraines wurde zum Geheimen Rat ernannt.

Herr J. R. Falkowicz Petroleumexpert in London wurde mit dem Orden der rumänischen Krone I. Klasse ausgezeichnet.

HANDELSNACHRICHTEN.

Die Fusion. Unter der Anführung der The Premier Oil and Pipeline Co. Ltd. in London ist die Fusion einiger englischen und deutschen in Galizien arbeitenden Gesellschaften und Raffinerien zustande gekommen, mit der Rechtswirkung vom 1. Mai d. J.

Die Fusion stellt sich in Ziffern folgendermaßen vor: Die neue fusionierte Gesellschaft hat 1,250.000 Pfund (30 Millionen Kronen) Vorzugsaktien mit dem Prioritätsrechte zu 7%-iger Dividende und 2,500.000 Pfund (60 Millionen Kronen) ordentliche Aktien mit dem Vorzugsrechte zu einer 12-igen Dividende verausgabt. Der Ueberschuss an Gewinn über 12% geht zur gleichen Verteilung auf Aktien der beiden Kategorien. Um nach der Auszahlung der ersten 7%-gen Dividende auch für die ordentlichen Aktien eine Dividende zu sichern, wurde beschlossen, für Reserven, Abschreibungen und dergl. nicht mehr als 20% jedoch nicht weniger als 10% der Einkünfte zu verwenden.

Von den 1,250.000 Pfund oder 30 Millionen Kronen Vorzugsaktien wurden verwendet: zum Ankaufe der vier Raffinerien 969.000 Pfund (K 23,256.000) für das Betriebskapital 181.000 Pfund, (K 4,344.000) und als Reserve zur Schaffung eines neuen Betriebskapitals 100.000 Pfund (2,400.000).

Von den ordentlichen Aktien im Betrage von 2,500.000 Pfund (K 60 Millionen) gehen zum Ankaufe der Premier Petroleum Gesell. 953.000 Pfund (K 22,872.000). (Trotzdem der Kurs der Premier Aktien zur Zeit der Verhandlungen viel höher war, wurden dieselben in die Fusion mit dem Pariwerte aufgenommen). Zum Ankaufe der Central Carpathian Oil Co Ltd. 500.000 Pfund oder 12 Mill. Kronen. Zum Ankaufe der Amalgamated Pipelines of Galicia Ltd. 446.875 Pfund oder 10,725.000 Kronen. Zum Ankaufe der Gruben und Terrains der Erdölwerke Galizien in Tustanowice, Kosmacz, Sloboda rungurska, Nahujowice, Popiele usw. als zum Ankaufe der Schächte der „Trzebinia“ in Boryslaw 275.125 Pfund oder K 6,603.000. 200.000 Pfund oder 4·8 Mill. Kro-

zyska się około 1 koronę na cetnarze, co przy miesięcznej produkcji około 3000 wagonów ropy zrobi około 3 mil. koron. Ta różnica wystarczy już na wypłatę 7⁰/₀-owej dywidendy od akcji uprzywilejowanych. Dochody ogólne przedstawiają się bardzo poważnie, ponieważ nabyte cztery rafinerie a m. Trzebinia, Austria, Peczenizyn i Mährisch — Schönberg pomnożą dochody a kopalnie jako takie już poprzednio były w stanie bez tego wypłacać lekko 10⁰/₀-ową dywidendę. Towarzystwo nowe przez połączenie rafinerii, rurociągów, rezerwoarów i kopalń tworzy obecnie wielką całość, która się musi rozwijać pomyślnie, gdyż jest interesem zaokrąglonym. Przez kupno 80⁰/₀ akcji Towarzystwa Eksportowego „Olex“ i przez fakt, że pierwszorzędne banki niemieckie jak Deutsche Bank Bleichröder i inne dają potrzebne pieniądze na akcje uprzywilejowane, a więc około 30 milionów koron na kupno rafinerii, ułatwione zostanie dojście do skutku układów ze Standardem co do zbytu nafty austriackiej w Niemczech, bez dotychczasowego zwalczania się ceną itp.

Rada nadzorcza nowego towarzystwa składa się z 8 Anglików i 8 Niemców bankierów, zaś jako 17-ty głos dyrymujący ma p. E. T. Boxall.

Transakcje terenowe. Berlińskie i lwowskie konsorcjum wspólnie z p. Juliuszem Gartenbergiem z Borysławia nabyło od p. Dra Kazimierza Agopsowicza i Marii Agopsowicz 2000 morgów terenu naftowego w Podhorce-Sopot.

W tych dniach nabyła firma Bernard Goldstein we Wiedniu od p. Rudolfa Nideckiego cały kompleks dóbr tabularnych gminy katastralnej „Urycz“ celem eksploatacji ropy.

Dnia 25. bm. odbyło się w urzędzie gminnym w Schodnicy posiedzenie Rady gminnej, na którym rozpatrywano wniesione oferty w sprawie wydzierżawienia prawa eksploatacji terenów w lesie gminnym w Schodnicy. Przyjęto ofertę grupy Spitzmann, Szajna, Furgalski. Powyższa grupa nabyła teren około 65 morgów za cenę 300.000 kor., z których 250.000 kor. ma być wypłacone gotówką przy kontrakcie, reszta t. j. 50.000 kor. ma być zapłacona dochodem z przyszłej produkcji. Teren ten jest obciążony 15⁰/₀ brutto.

Galicyjskie Karpacie naftowe Towarzystwo akcyjne nabyło od p. Falika Halperna kopalnię nafty „Lina“ w Schodnicy, położoną na pg. 573 wraz z 3,5 morgowym terenem. Na terenie tym leży jeden szyb o głębokości 103,60 m. zarurowany do 99 m. rurami 10⁰/₀.

Teren naftowy Iwonicz leżący tuż obok kopalni angielskiego Towarzystwa „Klimkówka“ Ltd. nabyło angielskie towarzystwo „Iwonicz“ Ltd. reprezentowane w Galicyi przez Dra Stanisława Dunikowskiego i P. Seelenfreunda. Roboty wiertnicze mają rozpocząć dwoma rykami.

Teren naftowy Jasionów własność hr. Dzie duszyckiej (obok Rymanowa) leżący na linii naftowej Potok-Krościenko, nabyli na własność pp. Dr. Stanisław Dunikowski i Henryk Rapalski. Wiercenie na tym terenie, mającym obszar około 600 morgów rozpocznie się już w jesieni b. r.

nen Aktien wurden für zukünftige Emission zur Erhöhung des Betriebskapitals reserviert.

Sofern bis nun das Oel der bereits fusionierten Gesellschaften dem Landesverbande der Rohölproduzenten zum Preise vom K 360 abgeliefert wurde, so wird durch die Verarbeitung desselben in eigenen Raffinerien zka 1 Krone per Meterzentner mehr erreicht, was bei einer monatlichen Produktion von 3000 Waggons zka 3 Millionen Kronen ausmachen wird. Diese Preisdifferenz allein wird schon zur Auszahlung der 7⁰/₀-igen Dividende für die Vorzugsaktien ausreichen. Im allgemeinen stellen sich die Gewinnaussichten der fusionierten Gesellschaften sehr günstig vor und die erworbenen vier Raffinerien u. z. Trzebinia, Austria, Peczenizyn und Mährisch Schönberg werden zu der Vermehrung der Einkünfte der Gesellschaften, welche ohnedies eine 10⁰/₀ige Dividende bis nun leicht auszahlen, viel beitragen. Die neue Gesellschaft durch die Vereinigung von Raffinerien, Rohrleitungen, Reservoirs und Gruben bildet ein grosses Konzern, welches als ein vollkommenes Objekt einer schönen Entwicklung entgegensehen kann. Der Ankauf von 80⁰/₀ der Aktien der „Olex“ A. G. als auch die Tatsache, dass die Deutsche Bank Bleichröder und andere das nötige Kapital für die Vorzugsaktien, somit zka 30 Millionen Kronen für den Ankauf der Raffinerien hergeben, lässt auf ein baldiges Zustandekommen eines Ausgleiches mit der Standard Oil Co, zwecks Beseitigung der Preiskonkurrenz für das österreichische Petroleum auf dem deutschen Markte schliessen.

Der Aufsichtsrat der neuen Gesellschaft besteht aus 8 Engländern und 8 deutschen Bankiers, während Herr E. T. Boxall führt als siebzehnter das entscheidende Wort.

Terrain-Transaktionen. Ein Berliner und Lemberger Konsortium in Gemeinschaft mit Herrn Julius Gartenberg aus Boryslaw, hat 2000 Joch Petroleum-Terrains in Podhorce-Sopot vom Herrn Dr. Kasimir & Marie Agopsowicz erworben.

Die Firma Bernhard Goldstein aus Wien hat dieser Tage das Komplex der Tabulargüter der Katastralgemeinde Urycz zwecks Rohölexploitation erworben.

Bei der Sitzung des Gemeinderates in Schodnica hat am 25. d. M. die kommissionelle Offerteneröffnung bez. der Verpachtung der Exploitationsrechte in dem Gemeindewalde in Schodnica. Es wurde die Offerte der Gruppe Spitzmann, Szajna, Furgalski angenommen.

Galizische Karpathen Petroleum A. G. hat vom Herrn Falik Halpern in Schodnica die Petroleumgrube „Lina“ samt dem Terrain von 3,5 Joch erworben. Auf dem Terrain befindet sich ein Schacht 103,60 m. tief verrohrt mit 10⁰/₀ Röhren bis zur Tiefe von 99 m.

Das Petroleumterrain „Iwonicz“ unweit von dem Besitze der Klimkówka Oilfields Ltd. hat ein englisches Konsortium unter der Firma „Iwonicz Ltd“, welches in Galizien die Herren Dr. S. Dunikowski & P. Seelenfreund repräsentieren, erworben. Die Bohrarbeiten sollen demnächst mit zwei Bohrrigs angefangen werden.

Die Herren Dr. S. Dunikowski und H. Rapalski haben von der Gräfin Dzieduszycka das Petroleumterrain Jasionów (bei Rymanów) an der Oellinie Potok-Krościenko gelegen, käuflich erworben. Das Gut umfasst zka 600 Joch. Mit den Bohrungen soll im Herbste begonnen werden.

WILHELM SUSSMANN

BIURO SPEDYCYJNE

SKŁAD OLEJÓW MASZYNOWYCH, WĘGLA KAMIENNEGO
I ARTYKUŁÓW USZCZELNIAJĄCYCH.

BORYSLAW, ul. Wolaniecka obok warstatów Zdanowicza.

Telefon Nr. 214.

Telefon Nr. 214.

RÓŻNE WIADOMOŚCI.

Wydział krajowy reskryptem z dnia 12. VI. 1912 L. 59.896 postanowił zorganizować kursa techniczne dla palaczy i elektromonterów w Borysławiu. W tej sprawie zjechał do Borysławia p. Radca Dworu Arnulf Nawratil i p. inż. Lewicki celem omówienia tej tak doniosłej sprawy z przedstawicielami Przedsiębiorców i Techników wiertniczych. Jako dzień rozpoczęcia wykładów wyznaczono 15. lipca br.

Bliższe szczegóły co do ostatecznej organizacji wykładów i samych wykładów omówione będą na posiedzeniu odpowiedniego komitetu. Wykłady będą się odbywały w lokalu Szkoły w Borysławiu.

Prospekt i programy tych kursów podajemy w całości na innem miejscu z tem, że Związek Techników wiertniczych chętnie będzie pośredniczył w sprawie zgłoszeń na nie.

Z okazji mianowania p. Augusta Gorayskiego długoletniego prezesa i członka honorowego Krajowego Towarzystwa naftowego, Wydział tego towarzystwa chcąc dać dowód, że świat naftowy szczerze się cieszy z tego zasłużonego odznaczenia uchwalił korporatywnie złożyć mu życzenia i zaprosić wszystkie reprezentacje naftowe do wzięcia udziału w składaniu tych życzeń.

Dnia 1. lipca b. r. odbędzie się w ministerstwie robót publicznych ankieta w sprawie wyższych studiów górniczych w kraju, w której wezmą udział wybitni zastępcy zawodu górniczego i interesowane czynniki. Na wniosek p. Zarańskiego powzięto szereg uchwał, odnoszących się do taktyki postępowania w tej sprawie i odniesiono się telegraficznie do ministra Długosza z prośbą o zwołanie wstępnej konferencji przedtem w ministerstwie dla Galicyi celem jednolitego postępowania na ankiecie wobec rządu.

WALNE ZGROMADZENIA.

Dnia 22. b. m. odbyło się Walne Zgromadzenie tow. akcyj. „Schodnica“ pod przewodnictwem prezesa rady nadzorczej Karola Morawitza. Jak z nadesłanego nam sprawozdania tow. akc. „Schodnica“ wynika, wykazuje bilans czysty dochód w kwocie 1,975 843 kor. Z powyższej kwoty odpisano na pokrycie starego niedoboru 600.000 koron, na inne odpisy 697.000 kor., zaś 250.000 koron jako kapitał rezerwowy. Dywidenda wynosi 15 koron od akcji. Towarzystwo rozporządza obecnie znacznym kapitałem, który ma być użyty na eksploatację nowo nabytych terenów. Sprawozdanie oraz wszystkie wnioski zostały przyjęte bez dyskusyi. Rada nadzorcza towarzystwa składa się z następujących członków: Karol Morawitz, prezes; Dr. Stanisław Starzyński, wiceprezes; Stefan von Auspitz, Feliks Kahler, Feliks Kuranda, dr. Emanuel Proskowetz, Emil Jerzy Strauss i Emanuel Zillich.

Dnia 19. czerwca odbyło się posiedzenie rady zawiadowczej Tow. akc. produktów olejów mineralnych „Olex“ we Wiedniu. Postanowiono zwołać na dzień 4. lipca zgromadzenie generalne i rozdzielić dywidendę $6\frac{1}{4}\%$. Jak wiadomo Akc. Tow. „Olex“ przeszło niedawno w posiadanie Erdölaktiengesellschaft. Na czele rady zawiadowczej „Olex“ stoi bar. Robert Biedermann von Turony. Zastępcami przewodniczącego są: dyr. Oskar von Szirmai oraz Dawid Fanto. W skład rady zawiadowczej wchodzi

VERSCHIEDENE NACHRICHTEN.

Der galizische Landesausschuss beschloss mit dem Reskript vom 12. Juni 1912 Zahl 59.896 technische Unterrichtskurse für Heizer und Elektromonteur in Boryslaw zu veranstalten. In dieser Angelegenheit weilten dieser Tage Herr Hofrat Arnulf Nawratil und Ing. Lewicki in Boryslaw um diesbezüglich hiesigen Industriellen und Bohrtechnikern Rücksprache zu halten. Die Aufnahmebedingungen und das Programm des Unterrichtes geben wir an anderer Stelle bekannt und zwar, da dieselben nur unsere Arbeiter betreffen, nur in polnischer Sprache.

Anlässlich der Nomination des Herrn August von Gorayski des langjährigen Präsidenten und Ehrenmitgliedes des Landes-Naphta-Vereines zum Geheimen Rate, beschloss der Ausschuss des genannten Vereines um seiner Freude wegen dieser Ernennung Ausdruck zu geben, dem Herrn Gorayski korporativ zu gratulieren, und die Repräsentanten der Petroleum-Industrie zur Beteiligung einzuladen.

Am 1. Juli wird im Ministerium für Oeffentliche Arbeiten eine Enquete bez. der höheren Bergstudien in Galizien stattfinden, in welcher hervorragende Vertreter der Bergindustrie und interessierten Kreise teilnehmen werden. Auf Antrag des Abgeordneten Zarański hat die Delegation der polnischen Bergleute eine Reihe von Beschlüssen gefasst bez. des Vorgehens in dieser Angelegenheit. Man hat sich auch telegraphisch mit dem Herrn Minister Długosz verständigt mit dem Ersuchen, im Ministerium für Galizien zwecks eines einheitlichen Vorgehens in der genannten Angelegenheit eine Konferenz zu berufen.

GENERALVERSAMMLUNGEN.

Unter dem Vorsitze des Herrn Karl Morawitz hat am 22. d. M. die Generalversammlung der A. G. Schodnica stattgefunden. Wie aus dem uns zugesandten Geschäftsbericht ersichtlich ist, weist die Bilanz einen Reingewinn von 1,975.843 Kronen auf. Von diesem Betrage wurden K 600.000 für alte Verluste, 697.000 für andere Abschreibungen und K 250.000 für Reservekapital verwendet. Die diesjährige Dividende beträgt K 15 per Aktie. Die Gesellschaft disponiert mit einem bedeutenden Kapital, welches für die Exploitation der neuerworbenen Terrains verwendet werden soll. Der Geschäftsbericht als auch andere Anträge der Verwaltung wurden ohne Diskussion angenommen. Der Verwaltungsrat der Gesellschaft besteht aus den Herren: Karl Morawitz als Vorsitzender, Felix Kahler, Felix Kuranda, Dr. Emanuel Proskowetz, E. G. Strauss und Emanuel Zillich.

Am 19. Juni wurde die Sitzung des Verwaltungsrates der A. G. für österreichische und ungarische Mineralölprodukte „Olex“ abgehalten auf welcher beschlossen wurde die Generalversammlung am 4. Juli zu berufen und eine $6\frac{1}{4}\%$ -ige Dividende zu verteilen. Bekanntlich ist die „Olex“ A. G. vor kurzer Zeit in den Besitz der Erdölaktiengesellschaft übergegangen. An der Spitze des Verwaltungsrates der „Olex“ A. G. steht Bar. Robert Biedermann von Turony. Die Stellvertreter des Vorsitzenden sind die Herren Dir. Oskar von Szirmai und David Fanto.

nadto pp. Juliusz Weiss, dyrektor w Jedliczach, Teodor Franciszek Möllner, dyrektor Galic. Karpackiego Tow. naftowego, dr. Henryk Feuerstein z Drohobycza, dyr. Karol Goldstein, Juliusz Priester, Gustaw Reichel, Ignacy Gartenberg i Dr. Zygmunt Stransky z Pragi. Kapitał akcyjny tego Tow. wynosi 3 mil. koron i jest podzielony na 7500 sztuk akcji po 400 kor.

Likwidacye. Na porządku obrad generalnego zebrania tow. dla przemysłu naftowego „Austria“, które się odbędzie za dni kilka, powzięta będzie uchwała o likwidacji towarzystwa. Obie rafinerie towarzystwa w Mährisch-Schönberg i Drohobycz zostały bowiem nabyte przez angielskie tow. „Premier Oil and Pipeline Company“.

Austr. Tow. akc. dla przemysłu naftowego ma odbyć dnia 6. lipca walne Zgromadzenie. Na porządku dziennym ma być postawiony wniosek na likwidację towarzystwa. Likwidacya ta ma nastąpić wskutek znanej transakcyi niemieckiej „Erdölgesellschaft“ która jak wiadomo odstąpiła tow. „Premier Oil and Pipeline Co.“ w Londynie akcyje Tow. „Trzebinia“.

OD NASZYCH KORESPONDENTÓW.

Schodnica. Od naszego schodnickiego korespondenta otrzymujemy następujące informacje o stanie robót wiertniczych: Szyb Heimberg I. Produkcya w czerwcu wynosiła 50 wagonów z czego odtłoczono 44 $\frac{3}{4}$ wag. Obecnie zaprzestano dalszego pogłębiania szybu i przystąpiono do montowania kieratu pompowego. Stan innych wierceń był dnia 20. b. m. następujący: Heimberg II, głębokość 220 m. ślady ropy i gazy, zamyka wodę. Heimberg III i IV, w montowaniu.

Weinstock i Rothenberg; szyb „Mina“ głębokość 270 m. wierci, ropa w otworze, piaskowiec. Leniecki i Ska szyb Nr. I. rozpoczęto wiercić głębokość 20 m. Obok tego szybu rozpoczęto montowanie dwóch szybów firmy Spitzmann i Ska. Głębokość szybu „Galicji“ wynosiła 20. b. m. 218 m. szybu Akc. Schodnicy 213 m. W obu powyższych szybach przystąpiono do zamykania wody. W szybie „Galicji“ dość silne gazy i ślady ropy. Montowanie szybu p. Backenrotha obok szybu Heimberga jest na ukończeniu. Halpern i Ska Nr. I. głębokość 108 m. został odebrany w posiadanie przez Gal. Karpackie Akc. Tow. Szyb firmy M. Longchamps Nr. I. osiągnął głębokość 100 m. Szyb Nr. II. w montowaniu. Oprócz tego kończą montować po jednym szybie następujące firmy: Dr. Szajna i Furgalski, Diamandstein i Śmiałowski, Kornhaber i Binzer.

Akcyjne Tow. dla przemysłu naftowego buduje do spółki z Tow. „Rohag“ nowe warsztaty mechaniczne, pod kierunkiem inż. St. Krasuskiego. Reparyacje wykonuje się na razie w dawnych warsztatach, które aż do ukończenia budowy nowego warsztatu będą utrzymane w ruchu.

Silny ruch terenowy trwa w dalszym ciągu.

Ausserdem gehören dem Aufsichtsrate die Herren Julius Weiss Direktor in Jedlicze, Th. Fr. Möllner Dir. der Galiz. Karpathen A. G., Dr. Heinrich Feuerstein aus Drohobycz, Dir. Karl Goldstein, Julius Priester, Gustav Reichel, Ignatz Gartenberg und Dr. Sigmund Stransky aus Prag. Das Aktienkapital der Gesellschaft beträgt 3 Millionen Kronen verteilt unter 7500 Aktien zu 400 Kronen.

Liquidationen. An der Tagesordnung der Generalversammlung der Petroleumindustrie Gesellschaft „Austria“ welche dieser Tage stattfinden wird, befindet sich u. a. auch die Beschlussfassung bez. der Liquidation der Gesellschaft. Dieser Beschluss wird zufolge des Verkaufes der beiden Raffinerien der Gesellschaft nämlich in Mährisch Schönberg und Drohobycz, an die Premier Petroleum- und Pipeline-Gesellschaft gefasst.

Am 6. Juli wird die Generalversammlung der Oesterreichischen A. G. für Petroleumindustrie stattfinden. Der Generalversammlung soll der Antrag der Liquidation der Gesellschaft vorgelegt werden. Bekanntlich wurden durch die Transaktion mit der Erdöl-Aktiengesellschaft die Aktien der Raffinerie Trzebinia der Premier-Petroleum-Gesellschaft abgetreten worden.

VON UNSEREN KORRESPONDENTEN.

Schodnica. Ueber den Stand der Arbeiten in Schodnica berichtet uns unser Korrespondent: Die Produktion des Schachtes Heimberg I. betrug im Juni 50 Waggonen, wovon 44 $\frac{3}{4}$ Wagg. wurden abgepumpt. Das weitere vertiefen des Schachtes wurde eingestellt und mit der Montage eines Kehrrades zum Pumpbetriebe begonnen. Folgender war der Stand der Bohrungen am 20. d. M. Heimberg II. 220 m. tief, Rohölspuren und Gase; Wasser wird abgesperrt. Heimberg III und IV wird montiert.

Schacht „Mina“ der Firma Weinstock & Rothenberg ist 270 m. tief bohrt im Sandsteine. Oel im Bohrloche. Schacht No. I. der Firma Leniecki & Co. hat mit der Bohrung angefangen. Tiefe 20 m. Neben diesem Schachte hat die Firma Spitzmann & Co. die Montage 2 Schächte angefangen. Die Tiefe des Schachtes No. I. der „Galicja“ A. G. betrug am 20. d. M. 218 m. die der Bohrung der Schodnica A. G. 2 m. In beiden diesen Bohrungen wird das Wasser abgesperrt. Im Schachte der „Galicja“ treten Gase und Rohölspuren auf. Die Montage des Schachtes der Firma Backenroth, wird demnächst beendet. Die Galiz. Karpathen A. G. hat bereits die Grube „Halpern“ in eigene Verwaltung übernommen. Tiefe 108 m. Longchamps No. I. ist 100 m. tief. No. II. wird montiert. Ausserdem werden gegenwärtig montiert je ein Schacht der Firma, Dr. Szajna & Furgalski, Diamandstein & Śmiałowski, Kornhaber & Binzer.

Die A. G. für Naphtaindustrie mit der Rohöl-Handelsgesellschaft haben die Bau einer mechanischen Werkstätte unter der Leitung des H. Ing. Krasuski angefangen. Vorläufig werden die Reparaturarbeiten in der alten Werkstätte durchgeführt.

Es herrscht eine starke Terrainbewegung.

KLISZE

dla naszego pisma :: wykonuje
Zakład art.-graficzny
we Lwowie, Pasaż Mikolascha.

Brzeziński i Tow.

S.
Z
O.
P.

GALICYJSKA SPOŁKA HANDLOWA DLA ARTYKUŁÓW TECHNICZNYCH Ska z ogr. por. w DROHOBYCZU.

Utrzymuje na składach
w BORYSŁAWIU, na WOLANCE,
w TUSTANOWICACH i w NADWÓRNEJ:

RURY HERMETYCZNE POMPOWE,
GAZOWE I WODOCIĄGOWE,
spajane i bez szwu, z walcowni rur
ALBERTA HAHNA w BOGUMINIE,
i wszelkie połączenia do tychże.

:-: Kotły i maszyny z fabryki L. ZIELE-
NIEWSKI i Ska, Tow. Akc. w Krakowie.

Pompy parowe firmy WEISE & MONSKI
Halle a/S. - - - - -

Dynamo-maszyny i urządzenia elektryczne
z fabryki austriackich zakładów SIEMENS
& SCHUCKERT. - - - - -

Maszyny parowe do tychże oryginalne
angielskie firmy TANGYES LTD.
w Birmingham. - - - - -

Kompletne ŻÓRAWIE WIERTNICZE
różnych systemów oraz przybory
i narzędzia wiertnicze, LINY stalo-
wo-druciane i manilowe. Pasy wiel-
błędzie, bawełniane i skórzane.
Materiały uszczelniające i izo-
lacyjne. Kompletne urządzenia
oświetlenia elektrycznego; kom-
pletne urządzenia kuzienne.
Przybory i artykuły techniczne.

TOWAR NAJLEPSZEJ JAKOŚCI. CENY KONKURENCYJNE.

ZAWIADOMIENIA WYDZIAŁU ZWIĄZKU TECHNIKÓW WIERTNICZYCH W BORY- SŁAWIU. — (VEREINSNACHRICHTEN.)

Sprawozdanie z posiedzenia Wydziału Z. T. W.
z dnia 7. czerwca 1912.

Obecni z Wydziału kol. Styber, Dunka, Tołłoczko,
Kowalski, Renefort, Mermon, Hendrich, Ramoszyński,
Kobak, Nowicki, Haczewski.

Z poza Wydziału kol. Pałaszewski, Sikora, Kra-
teil, Słotwiński. Jako gość p. prof. Dr. Józef Grzybowski.

Przed przystąpieniem do porządku dziennego
udzielono głosu p. prof. Grzybowskiemu, który podał
do wiadomości Z. T. W. iż staraniem jego została
utworzona stacya geologiczna na Borysław
i okolicę, pozostająca pod opiekę kuratoryi desygno-
wanej przez Izbę pracodawców, do Z. T. W. zwraca
się p. prof. Grzybowski z prośbą o poparcie tej stacyi.

Przyjęto do wiadomości i uchwalono popierać
tę nowo utworzoną instytucję i ogłosić w „Ropie“
artykuł w odnośnej sprawie. Uchwalono porozumieć
się z prezydium Izby pracodawców co do zaprosze-
nia do kuratorium stacyi geologicznej przedsta-
wiciela Z. T. W.

O kolegach wykreślonych z listy członków Z. T. W.
uchwalono umieszczać w „Ropie“ krótką wzmiankę,
iż „kol..... przestał być członkiem Z. T. W.“

Uchwalono przed Walnem Zgromadzeniem za-
wiadomić członków Związku, że na Walnem Zgro-
madzeniu prawo głosu i głosowania będą mieli tylko
ci członkowie, którzy nie zalegają z więcej niż 6-ma
wkładkami.

Kol. Styber porusza sprawę asekurowania człon-
ków Z. T. W. na wypadek śmierci lub niezdolności
do pracy imiennie lub jeżeliby to było możliwe bezi-
miennie. Sprawę tą uchwalono poruszyć na Walnem
Zgromadzeniu, a tymczasem, zażądać od miejscowych
agentów towarzystw ubezpieczeń wniesienia ofert.

Załatwienie sprawy lokalu Z. T. W. odłożono.
W sprawie stosunku do kasy chorych uchwalono
dyskusję w tej sprawie odłożyć aż do nadejścia
memoryału od Związku urzędników naftowych.

W sprawie katalogów Tow. karpackiego, ofia-
rowanych Z. T. W. uchwalono wystosować podzię-
kowanie do p. Mac Garveya za ten akt ofiarności
i ogłosić to podziękowanie w „Ropie“. Uchwalono
również wyrazić podziękowanie kol. Kowalskiemu
za gorliwe zajęcie się tą sprawą. Katalogi uchwalono
sprzedawać po K. 10.— dla członków, K. 15.— dla
nieczłonków, K. 20.— dla firm.

Sprawozdanie z posiedzenia Wydziału Z. T. W.
z dnia 13. czerwca 1912.

Obecni kol. z Wydziału: Styber, Kowalski, Ra-
moszyński, Mermon, Tołłoczko, Nowicki, z poza
Wydziału kol.: Pałaszewski, Brzozowski, Bachowski,
Sikora. Kol. Styber stawia wniosek na Walne Zgro-
madzenie w kierunku rozszerzenia zakresu działalności
Z. T. W. przez stworzenie funduszu zapomogowego.

Polecono kol. Styberowi i Ramoszyńskiemu
zbadać sprawę, co się stało ze stworzonym przed
kilkoma laty funduszem zapomogowym, przelanym
podobno do kasy Tow. naftowego. Uchwalono rozpo-
cząć zbieranie składek na dotkniętego chorobą kol.
Misińskiego i wydelegowano do tego kol. Zubra
i Ramoszyńskiego.

Z powodu listu p. Girtlera w sprawie złośli-
wego zagwożdżenia szybu przez robotnika odra-
biającego 14-stkę, Wydział Z. T. W. uchwalił ostrzedz

kolegów, na tem miejscu by w wypadkach wypowiedzenia robotników nie zatrudniali ich na kopalni przez czas wypowiedzenia. O szczegółach powyższego wypadku można się dowiedzieć u kol. Girtlera.

* * *

List galic. Karpackiego Tow. naftowego do Związku Techników wiertniczych w Borysławiu w sprawie katalogów.

Glinik Maryampolski dnia 1. marca 1912.

P. T. Związek Techników wiertniczych w Borysławiu.

W odpowiedzi na pismo WPanów z dnia 7. z. m. komunikujemy, iż zasadniczo z chęcią przyjmujemy propozycję co do oddania Im do rozpowszechniania wydawnictwa naszego nowego katalogu, który niebawem wyjdzie z pod prasy.

Powierzając atoli WPanom tę sprawę, pragniemy następująco streścić nasze stanowisko w tej kwestyi, oraz warunki jakie z tego tytułu WPanom postawiliśmy. A mianowicie:

1) Całkowity dochód otrzymany ze sprzedaży katalogów idzie wyłącznie na cele organizacji WPanów „Związku Techników wiertniczych”. — Warunek ten ma być każdorazowo ogłaszany przez WPanów w „Ropie”, abyśmy z tytułu tego komisu nie mogli być narażeni na zarzut ciągnięcia korzyści ze sprzedaży reklamowej.

2) Ceny egzemplarza nie mają być zbyt wysokie, aby wydawnictwo to było dostępnem dla szerszego ogółu pp. Kierowników i techników wiertniczych. W tym wypadku kierujemy się chęcią otrzymania możliwości szerokiej reklamy. Proponujemy jako

cenę sprzedaży kwotę K. 12—15 dla członków Związku, dla obcych zaś po K. 20.— za egzemplarz, aczkolwiek koszt nasz własny, a więc wartość książki wynosi znacznie więcej, bo około K. 25 do 30.

3) WPanowie zechcą nam zapodawać imiona nabywców, sprzedaż zatem ma być imienna.

4) Wydawnictwo będzie należycie reklamowane w „Ropie”, co zresztą leży w interesie WPanów.

5) Zastrzegamy sobie atoli, że w razie nie należytego rozpowszechniania katalogu przez WPanów mamy prawo cofnięcia naszego niniejszego układu i wybrania innego sposobu reklamowania naszego wydawnictwa. Racyonalność tego punktu muszą WPanowie sami uznać za słuszną.

6) Prosimy również o ogłoszenie naszej umowy w „Ropie”, abyśmy mogli się powoływać na ten komunikat przy skierowaniu reflektantów nabywania naszych katalogów do „Ropy” i „Związku”.

W końcu życzymy WPanom powodzenia w tem i innych przedsięwzięciach, któreby potrafiły uzasobić kasę Wydawnictwa WPanów i kreślimy się

z poważaniem

GAL. KARPACKIE NAFTOWE TOWARZYSTWO
DAWNEJ BERGHEIM & MAC GARVEY.

* * *

Programy kursów dla dozorców urządzeń elektrycznych i dla obsługujących kotły w Borysławiu.

I. Warunki przyjęcia:

1. Ukończony rok 18 dla palaczy i 16 dla monterów.

2. Ukończona 4 klasowa szkoła ludowa.

3. Przynajmniej jednoroczna praktyka ślusarska lub mechaniczna.

W. Sikorski & J. Seidenstein

:- LWÓW, Chorążczyzna 7. :-
WIEDEN V., Margarethengürtel 14.
Filie: Krosno, Borysław, Tustanowice.

Polecamy szczególniejszej
uwadze P. T. Klienteli nie-

:-: zrównanej jakości :-:

Pierścienie gumowe

:-: do tłoków :-:

„S. & S. ROPALIT“.

Na składzie utrzymujemy
stałe: kotły, maszyny
wiertnicze, żerdzie
„Ursus“, pasy „Ursus“ itd.

Poczt. Kasa oszcz.
Nr. 74046.

Telefon Nr. 905.

OSTROWSKI & CUDEK

**DOM HANDLOWY DLA INTERESÓW
- PRZEMYSŁOWO-HANDLOWYCH -**

WE LWOWIE, UL. KOPERNIKA L. 21.

PRZEPROWADZA: KUPNO I SPRZEDAŻ KOPALN,
TERENÓW, UDZIAŁÓW KOPALNIANYCH,
KUPNO I SPRZEDAŻ ROPY. :: :: :: ::
ORGANIZUJE: SPÓŁKI NAFTOWE Z DROBNYMI
UDZIAŁAMI. :: :: :: :: :: ::
POLECA: PRZEDSIĘBIORCÓW WIERTNICZYCH
DO WIERCEŃ AKORDOWYCH. :: :: ::
OFIARUJEMY USŁUGI JAKO EKSPERCI PRZY
WSZELKICH TRANSAKCYACH Z PRZEMY-
SŁEM NAFTOWYM ŁĄCZNOŚĆ MAJĄCYCH.

POSIADAMY BOGATO ZAOPATRZONY ZBIÓR
:: :: KOPII MAP KATASTRALNYCH. :: ::

Adres dla telegramów: CUDEK LWÓW.

Kierownictwo kursu może od wypadku do wypadku przyjąć kandydatów nie posiadających wymaganych kwalifikacyj. Nauka jest bezpłatna.

II. Czas trwania kursu:

Kurs trwa przez przeciąg 6 tygodni, codziennie z wyjątkiem niedziel i świąt przez 4 godziny dziennie.

Ogólna liczba godzin wykładanych wynosi zatem 144 godz.

III. Ilość uczestników:

Liczba uczestników jest ograniczona do 24 kurs odbędzie się w razie, gdy zgłosi się przynajmniej 12 uczestników.

IV. Świadectwa:

Uczestnicy kursu uczęszczający pilnie na wykłady, a którzy poddadzą się egzaminowi otrzymują świadectwa z odbytego kursu.

Program kursu dla obsługujących kotły.

1. Rachunki. 4 godz. (24 godz.)

Miary zasadnicze i ich pochodne. Cztery działania arytmetyczne, ułamki dziesiętne. Obliczanie powierzchni bez podawania wzorów.

2. Fizyka stosowana. 5 godz. tyg. (30 godz.)

a) Elementarne wyjaśnienie procesu palenia się. Powietrze, tlen i węgiel. Tlenek węgla. Temperatura. Warunki dobrego spalania się. Materiały opałowe. Sposób ich powstania. Gazy. Ropa. Torf. Węgiel brunatny, kamienny. Węgiel tłusty, gazowy, długo i krótkopłomienny. Koks. Ciąg. Komin. Dymienie. Zużle. Popiół.

b) Woda twarda i miękka. Kamień kotłowy. Zmiękczenie wody. Wrzenie i parowanie. Atmosfera. Ciśnienie. Para nasycona i przegrzana. Praktyczne jej własności. Kondenzacja pary. Injeksiory (Smoczki).

3. Budowa palenisk i kotłów. 5 godz. tyg. (30 godz.)

a) Paleniska do gazów i ropy. Odwadniacze i gazomierzy. Ruszta płaskie i schodkowe. Czyszczenie.

b) Kotły lokomobilowe. Zasada ich budowy. Obsługa i czyszczenie. Krótki opis kotłów walcowych i wodnorurkowych. Ich własności. Przegrzewacze.

c) Armatura kotłów. Manometry. Wodowskazy zwykłe i refleksyjne. Wentyle. Odwadniacze i Automaty.

d) Rury, ich prowadzenie, uszczelnianie i izolacja.

e) Pompy parowe, transmisyjne i smoczki (injektor). Zasada działania i obsługa.

4. Obsługa kotłów i palenisk. 3 godz. tyg. (18 godz.)

Praktyczne wskazówki o paleniu i zasilaniu kotłów. Radzenie sobie w nagłych wypadkach. — Próby na zimno i gorąco. Uszczelnianie i czyszczenie kotłów.

5. Rysunki techniczne. 5 godz. tyg. (30 godz.)

Rysowanie części armatury kotłów z modeli i tablic (z ołówka na rysownicy przy zastosowaniu podziałki).

6. Hygiena życia codziennego, nauka o organizmie ludzkim, i pierwsza pomoc w nagłych wypadkach. 2 godz. tyg. (12 godz.)

Program kursu dla dozorców urządzeń elektrycznych.

1. Rachunki. 2 godz. tyg. (12 godz.)

Miary zasadnicze i ich pochodne. Cztery działania arytmetyczne. Ułamki dziesiętne.

2. Wiadomości ogólne z elektrotechniki. 4 godz. tyg. (24 godz.)

Podstawowe wiadomości z nauki o elektryczności. Prąd elektryczny i prawo Ohma. Jednostki elektryczne. Rozdział prądu. Prąd stały i prąd prze-

JULIUSZ EIFERMAN

■■■■■■■■ DROHOBYCZ. ■■■■■■■■

FILIE I SKŁADY:

BORYSŁAW, TUSTANOWICE i LWÓW.

Jako zastępca dla Galicyi i Bukowiny:

Królewsko węgierskich hut żelaza, ■■■■■

St. Egydyjskiej fabryki lin drucianych, ■■

„Worthingtona“ fabryki pomp parowych i powietrznych,

utrzymuję na swych składach i sprzedaję po najniższych cenach: rury kute zwykłe i bez szwu wszelkiego rodzaju i łączniki do tychże, liny stalowe druciane, pompy parowe i powietrzne o najwyższych ciśnieniach. — Ponadto utrzymuję na składzie i sprzedaję po cenach tańszych od konkurencji:

znakomite maszyny i kotły parowe i inne przybory dla urządzeń wiertniczych.

mienny. Elektromagnetyzm. Akumulatory. Maszyny i motory prądu stałego i prądu przemiennego.

3. Przepisy bezpieczeństwa. 4 godz. tygodnia. (24 godz.)
Technologia materiałów. Przepisy bezpieczeństwa. Pierwsza pomoc w nagłych wypadkach.

4. Instalacje elektryczne. 6 godz. tygodnia. (36 godz.)
Rodzaje połączeń. Czytanie i szkicowanie planów i układów połączeń. Wykonywanie instalacji

światła i siły. Prądy słabe: dzwonki telefoniczne, gromochrony.

5. Dozór urządzeń elektrycznych. 8 godz. tygodnia. (48 godz.)

Obsługa maszyn, motorów, i akumulatorów. Przyrządy miernicze. Najprostsze pomiary oporu i izolacji. Mierniki elektryczne. Ćwiczenia praktyczne w elektrowniach.

TREŚĆ.

Fuzya. — Stacja geologiczna w Borysławiu. — Dr. Stan. Olszewski, inż. górniczy i geolog: Związek zawodnienia szybów w Tustanowicach z tektoniczną budową Karpat. Ciąg dalszy. — Wiadomości osobiste. — Wiadomości handlowe. — Różne wiadomości. — Walne Zgromadzenia. — Od naszych korespondentów. — Zawiadomienia Wydziału Związku techników wiertniczych w Borysławiu. — Programy kursów dla elektromonterów i palaczy.

INHALT.

Die Fusion. — Die geologische Station in Boryslaw. — Dr. Stan. Olszewski: Ueber den Zusammenhang der Tektonik des Karpathenflysches mit der Verwässerung der Rohölschächte in Tustanowice. Fortsetzung. — Personalmeldungen. — Handelsnachrichten. — Verschiedene Nachrichten. — Generalversammlungen. — Von unseren Korrespondenten. — Vereinsnachrichten. — Programme der Kurse für Elektromonteurs und Heizer.

Warunki prenumeraty naszego pisma wynoszą: K. 20, M. 20, Frs. 30, rocznie.

Numer pojedynczy K. 1, M. 1, Frs. 2.

Z dodatkiem:

„Dzienne wykazy galicyjskiej produkcyi ropy“ K. 25, M. 25, Frs. 35.

Ogłoszenia:

Jednorazowo cała strona K. 100.—,
pół strony K. 60.—, $\frac{1}{4}$ strony K. 35.—,
 $\frac{1}{8}$ strony K. 20.—, $\frac{1}{16}$ strony K. 12.—.

Rabaty:

przy 6 krotnem umieszczeniu	25%
„ 12 „ „	35%
„ 24 „ „	40%

Specjalne ogłoszenia (wkładki itp.) wedle umowy.

Od powyższych cen i rabatów dalszych zniżek pod żadnym warunkiem się nie udziela.

Bezugspreise unserer Zeitschrift betragen K. 20, M. 20, Frs. 30, pro Jahr mit der Beilage:

„Tagesausweis der Galizischen Rohoelproduktion“ K. 25, M. 25, Frs. 35, monatlich.

Insertionspreise:

Eine ganze Seite K. 100.—, $\frac{1}{2}$ Seite K. 60.—, $\frac{1}{4}$ Seite K. 35.—, $\frac{1}{8}$ Seite K. 20.—, $\frac{1}{16}$ Seite K. 12.— für einmalige Einschaltung.

Rabatte:

bei 6 maliger Einschaltung	25%
„ 12 „ „	35%
„ 24 „ „	40%

Spezialreklame (Einlagen etc.) nach Vereinbarung.

Inserate zu niedrigeren als die angeführten Bedingungen werden unter keinen Umständen angenommen.

Związek Techników Wiertniczych w Borysławiu

ma na składzie następujące wydawnictwa i wysyła je za zaliczką lub poprzedniemi nadesłaniami należności:

Prof. Dr. Józef Grzybowski — Geologia
naftowa K —.50

Polski Kalendarz naftowy za rok 1908 „ 6.—

„ „ „ „ 1909 „ 6.—

„ „ „ „ 1911 „ 6.—

Mapa orjentacyjna Tustanowic K 2.—

„Jednodniówka“ I. Zjazdu polskich techników wiertniczych „ 1.—

Inż. Jan Sholman „Przesilenie naftowe“ „ 0.30

Dr. Tad. Tarasiewicz „Przesilenie naft.“ „ —.50

**W dniach 12., 13., 14., 15. i 16. września b. r.
odbędzie się w Krakowie**

VI. Zjazd techników polskich.

Hasłem Zjazdu jest zapoczątkowanie organizacji Techników według pracy zawodowej, stworzenie samoistnych zrzeszeń zawodowych, które będą w przyszłości decydować — jako najodpowiedniejsze instytucje — o własnych sprawach, zatem

Zjazd VI. Techników polskich będzie zespołem Zjazdów zawodowych.

Komitety wykonawcze organizuje następujące Zjazdy zawodowe:

I. Zjazd Techników komunikacji lądowej:

a) Sekcja dróg żelaznych — K. Ciechanowski, Kraków,
Dyrekcja kolei państw.

b) Sekcja dróg — Kraków, Straszewskiego 28.

II. Zjazd Techników budowli wodnych — L. Regiec, Kraków,
Kolejowa 3.

III. Zjazd Techników budowy i higieny miast — J. Fiszer,
Kraków, Magistrat Budownictwo B.

IV. Zjazd Techników mechaników — J. Weber, Kraków, Fran-
ciszkkańska 4.

V. Zjazd Architektów i Budowniczych — Stała Delegacja
Architektów, Kraków.

VI. Zjazd Techników chemików z Sekcją gazowniczą — Dr. A.
Krzemecki, Kraków, Gołębia 20.

VII. Zjazd Elektrotechników — W. Hertz, Kraków, Krupnicza 3.

VIII. Zjazd górników, hutników i Techników wiertniczych —
W. Drzymuchowski, Kraków, Dunajewskiego 9.

Zgłaszać się należy do pojedynczych grup, pod podanymi adre-
sami, względnie do kilku z nich.

Do Sekcji ogólnej, która ma zajmować się sprawami dotyczącymi
stanowiska społecznego Techników, szkolnictwem technicznym i podnie-
sieniem rodzimego przemysłu, wpisani będą wszyscy uczestnicy Zjazdu.

Wkładki uczestnictwa wynoszą:

Wkładka uczestn. w VI Zjeździe K. 25.—

„ udziału w zebraniach wieczornych . . „ 10.—

„ „ wycieczkach „ 5.—

Po program i regulamin Zjazdu, jakoteż po karty uczestnictwa
zgłaszać się należy do p. W. Drzymuchowskiego, Kraków, Dunajewskiego 9.

STANISŁAW ULANOWSKI

przedsiębiorca
— budowlany. —

**Tustanowice-
Wolanka.**

Telefon Nr. 206.

Adres telegraficzny:

Ulanowski, Wolanka.

THE PETROLEUM WORLD

CZASOPISMO ILLUSTROWANE
POŚWIECONE SPRAWOM PRZEMY-
ŚLU NAFTOWEGO I ŚWIATOWEJ
POLITYCE NAFTOWEJ. WYCHODZI
20. KAŻDEGO MIESIĄCA W LON-
DYNIE. ÓSMY ROK WYDAWNICTWA.

JEDYNE PIŚMO NAFTOWE STOJĄCE
W BEZPOŚREDNIM KONTAKCIE Z
KAPITAŁEM ANGIELSKIM. ORGAN
ANONSOWY WSZYSTKICH POWAŻ-
NYCH FIRM WIERTNICZYCH. JEDYNY
POWAŻNY POŚREDNIK MIĘDZY
PRZEDSIĘBIORCĄ WIERTNICZYM A
KAPITAŁEM. NAJLEPSZY ORGAN
REKLAMOWY.

CENA PRENUMERATY K. 10/20 ROCZNIE.

CENNIK ANONSÓW: Cała strona K 150.-,
pół strony K 75.-, ćwierć strony K 38.-,
Drobne ogłoszenia (posady poszukiwane
i. t. p.) od K 10.-

Przy roczn. kontraktach odpowiedni rabat.

Adres Redakcyi:

**THE PETROLEUM WORLD 32, Great St. Helens
LONDON E. C.**

JÓZEF MERMELSTEIN w Drohobyczu.

Skład wszelkich artykułów technicznych
i elektrotechnicznych.

FILIA W UL. WOLANIECKA — Telefon Nr. 151

Wyłączna sprzedaż lamp żarowych fabryki G. GANZ
i Ska we Wiedniu dla Galicji i Bukowiny. Utrzymuje
w bogatym zapasie: Oliwy maszynowe i cylindrowe, tłuszc-
towott pasy z włosia wielbłądziejego. Pakunki Wiktoria
Grafitowe i Asbestowe. Pompy, narzędzia, armatury, puszki
smarowe. Metal na panewki, blachy miedziane.

Specjalność pierścienie gumowe do tłokowania we
wszystkich wymiarach w największym wyborze, wszelkie
inne artykuły techniczne dla wszystkich gałęzi przemysłu
zawsze na składzie.

SKŁAD ARTYKUŁÓW TECHNICZNYCH

Elias Klinghoffer

Filie w Borysławiu i Tustanowicach.

Telefon Nr. 120. — K. Poczt. K. O.

poleca:

Pasy wiertnicze najlepszej jakości, ubrania szybowe,
łączniki wentyle iniektory, manometry, wodowskazy, liny
druciane i manilowe narzędzia wiertnicze, oleje cylindrowe
maszynowe, towott, łój i wszelkie przybory do elektryki.

Kosztorysy na żądanie bezpłatnie.

WARSZTATY MECHANICZNE

Fr. Dudziak i Cz. Mermón

Telefon 152. WOLANKA. Telefon 152.

Wykonuje reparacje maszyn i pomp parowych, raki,
tuty i wszelkie instrumenta wiertnicze.

SPECYALNOŚĆ: toczenie gwintów u dowolnie długich rur, ob-
ciążników i sztang ratunkowych.

PRZETACZANIE cylindrów u maszyn i tłoczni parowych i otwo-
rów czopowych w korbie uskuteczniają na żądanie na kopalni.

WYPOŻYCZALNIA narzędzi ratunkowych, gruszek, koron, raków itp.
WYKONUJE i utrzymuje na składzie gotowe części składowe
żurawi kanadyjskich.

MASZyny PAROWE różnych systemów na składzie.

Ceny bardzo przystępne.

SKŁAD ARTYKUŁÓW TECHNICZNYCH

E. KLUGMAN

Tel. 126. • W BORYSŁAWIU. • Tel. 126.

PASY WIERTNICZE NAJLEPSZEJ JAKOŚCI : UBRANIA
SZYBOWE : ŁĄCZNIKI : WENTYLE : INIEKTORY :
MANOMETRY : WODOWSKAZY : LINY DRUCIANE
I MANILOWE : NARZĘDZIA WIERTNICZE : OLEJE
CYLINDROWE, MASZYNOWE, TOWOTT I ŁÓJ : WSZEL-
KIE PRZEBORY DO ELEKTRYKI : MASZyny PAROWE.
DYNAMO FIRMY BARTELMUS I DONAT W BERNIE.

Die KUXEN ZEITUNG

ist die führende Zeitung auf dem Gebiete des gesamten Bergwerks- und Hüttenwesens.

Publikations-Organ

der Gewerkschaften des Kohlen-, Kali u. Erzbergbaues.

Die Kuxen-Zeitung erscheint täglich mit einem täglich neuesten vollständigen Kurszettel der Berliner Börse, sowie umfangreichstem Kuxen-Kurszettel. Genaue Informationen und tägliche Kursnotierungen über südafrikanische und australische Goldminen.

Die KUXEN-ZEITUNG ist das verbreitetste und beachtete Organ für Bergbau, Hüttenwesen, Maschinenbau, Steinkohlen-, Braunkohlen-Kali, Erz- und Zement-Industrie.

Die KUXEN-ZEITUNG ist an Schnelligkeit und Zuverlässigkeit der Information über alle interessierenden Vorgänge des Kohlen-, Kali- und Erzbergbaues stets an erster Stelle.

Ihre täglich erscheinenden ausführliche Berichte vom Berliner Kuxenmarkt, aus denen die Wertschwankungen der einzelnen Kuxe und Bohranteile ersichtlich sind und ihre kritischen Wochenberichte vom Montanmarkt, verdienen besondere Beachtung.

Der Abonnementspreis für die Kuxen-Zeitung beträgt pro Quartal

Nur 3,90 Mk. bei täglichem Erscheinen.

Die Kuxen-Zeitung empfiehlt sich somit gleichzeitig als **das beste und billigste Bergbau-Organ.**

Abonnements auf die Kuxen-Zeitung nehmen alle Postanstalten und die Expedition entgegen.

OO Probenummern gratis und franko. OO

Exped. der KUXEN-ZEITUNG, Berlin C., Neue Friedrichstr. 47.

Fernsprecher Amt III. 2829 u. 977.

P. Sch. K. in Berlin N. V. 7. Konto Nr. 8872.

XVII. JAHRGANG.

ABONNEMENTS-EINLADUNG

auf die

MONTAN- ZEITUNG

für Österreich-Ungarn, die Balkanländer u. das Deutsche Reich.

Zentralorgan des Vereines der technisch-administrativen Bergbau- und Hüttenbeamten und des gesamten montanistischen Aufsichtspersonals der österreichischen Monarchie.

FACHORGAN FÜR BERG-, HÜTTEN- UND SALINENWESEN mit besonderer Berücksichtigung des Berg- und Hüttenmaschinenwesens, der Spreng- und Tiefbohrtechnik sowie aller hierauf bezughabenden Industrien. Unabhängiges Organ zur Förderung der Interessen der Gewerke sowie Berg- und Hüttenbeamten.

—| Erscheint am 1. und 15. jeden Monates. |—

Herausgeber u. Chefredakteur: Franz H. Ascher, Gewerke, General-Direktor a. D. und Korrespondent der k. k. geologischen Reichsanstalt. Verantwortlicher Redakteur: Dr. Heinrich Fuchs.

Postsparkassen-Konto Nr. 129.637. — Scheck und Clearing-Verkehr.

Redaktion und Administration:
Graz, Annenstrasse 26.

Telegramm-Adresse:
Generaldirektor Ascher, Graz.

Abonnement: Ganzjährig
für Österreich-Ungarn K 16.—,
für Deutschland 16 Mark, für das
übrige Ausland 20 Frcs. mit
Franko-Zustellung.

Insertionstarif:

Ganze Seite
K 200 = Mark 200 = Francs 250.
Halbe Seite
K 100 = Mark 100 = Francs 125.
Viertel Seite
K 50 = Mark 50 = Francs 63.
1/8 Seite K 25.—, 1/16 Seite K 12.50,
1/32 Seite K 6.25.
Die vierspaltige Petitzeile 76 h
= 76 Pfennig = 80 Cts.
Bei Wiederholung Rabatt.

Die »Montan-Zeitung« ist ein Fachblatt ersten Ranges und geht in Tausenden Exemplaren nach fast allen Berg- und Hüttenwerken Europas; insbesondere stark verbreitet ist sie aber in Österreich-Ungarn, in den Balkanländern und in Deutschland. Wer Maschinen und Utensilien für die Montanbranche kaufen oder verkaufen will, wer eine Stelle sucht oder zu vergeben hat, versäume nicht, in der »Montan-Zeitung« zu annoncieren und sie fleißig zu lesen, da man in derselben alles auf die Montan-Industrie Bezughabende findet.

TERENY NAFTOWE, UDZIAŁY W KOPALNIACH, PROCENTA BRUTTO

W SCHODNICY

do nabycia w biurze naftowym

A. GOSTKOWSKIEGO

Lwów, Pasaż Hausmana L. 1.

ZAKŁAD GAZU ZIEMNEGO

Inż. Maryana Wieleżyńskiego

w BORYSŁAWIU.

DOSTARCZA GAZU ZIEMNEGO NA OPAŁ MIESZKAŃ,
DO OŚWIETLANIA I POPĘDU MOTORÓW. ZNAKOMI-
TE PALNIKI AMERYKAŃSKIE DO KOTŁÓW PARO-
WYCH NA SKŁADZIE. REGULATORY CIŚNIEŃ, WSZEL-
KIE APARATY DLA GAZOWEGO PRZEMYSŁU. LAMPY
ŻAROWO-GAZOWE O SIŁE 100 do 1500 ŚWIEC.
- - - SPECYALNIE DLA GAZU ZIEMNEGO. - - -

Roman Gierszyński i Ska Fabryka narzędzi i instrumentów wiertniczych w TUSTANOWICACH

fach poczt. Nr. 159. Borysław. Telefon 159.

Wykonuje wszelkie roboty kopalniane jako to:
kompletne żurawie wiertnicze najnowszego syste-
mu, kompletne urządzenia wyciągowe (hasple)

Wypożyczalnia instrumentów wiertniczych oraz żerdzi ratunkowych.

Roboty wykonuje w najkrótszym terminie
i po cenach bardzo przystępnych.

Dostawę uskutecznia się własnymi kołami.

Nasz kraj ilustrowany największy i najtańszy
obrazkowy tygodnik pol-
ski rozpoczął szósty rok wydawnictwa pod nowym kierowni-
ctwem, w nowej szacie i w większej objętości.

Nasz kraj ilustrowany wskutek gruntownych zmian i za-
prowadzonych ulepszeń w aparacie
wydawniczym jest dzisiaj bezsprzecznie **najaktualniejszym**
pismem ilustrowanym, uwzględniającem wszystkie przejawy
życia współczesnego w Polsce i zagranicą.

Nasz kraj ilustrowany w każdym numerze daje około 60 ilu-
stracji, dział mód, zagadek szachów,
karykatury polityczne i teatralne, pędzla jednego z wybitnych
młodych karykaturzystów, sylwetki działaczy politycznych
i społecznych, kronikę ilustrowaną, wskazówki praktyczne dla
gospodyń, humor i satyrę, dwie powieści, stały referat grafo-
loga Dra Teodorsona i w. i. bardzo ciekawych działów.

Nasz Kraj Ilustrowany kosztuje tylko 1 K. miesięcz.

— Administracja: LWÓW Chorażczyzna 5. —

Pod redakcją CZESŁAWA ZAŁUSKIEGO.

Nakładem Związku Techników Wiertniczych w Borysławiu.

Wydawca i odpowiedzialny redaktor INŻ. WŁAD. DUNKA DE SAJO.

C. i. k. nadworny dostawca A. H. Żupnik, drukarnia w Drohobyczu.

Już wyszła z druku MAPA GÓRNICZO- : PRZEMYSŁOWA :

Galicyi z objaśnieniami

WYKONANA W PIĘCIU KOLORACH
W SKALI 1: 600-000 OPRACOWANA WE-
DLUG NAJNOWSZYCH ŹRÓDEŁ PRZEZ
DRA. STANISŁAWA OLSZEWSKIEGO,
INŻ. GÓRN. I GEOLOGA. I JEST DO
NABYCIA W ZWIĄZKU TECHNIKÓW
: WIERTNICZYCH W BORYSŁAWIU. :

Ceny:

- 1) z polskimi objaśnieniami . . K. 30
- 2) z niemieckimi objaśnieniami
(streszczenie polskiego tekstu) . „ 25
- 3) bez Objaśnień „ 15
- 4) bez objaśnień na płótnie jako
mapa ścienna lub w formacie
kieszonkowym „ 18

Wysyłka za pobraniem, lub po otrzymaniu gotówki.

BIURO TECHNICZNE BRACIA STERN w BORYSŁAWIU.

Maszyzny, narzędzia, żelazo i artykuły
techniczne dla wszystkich gałęzi
przemysłu naftowego.

Telefon 172.

ADRES-TELEGR.: BRACIA STERN, BORYSŁAW.

HERMAN ROTH

Przemysł drzewny
i przedsiębiorstwo
-- budowy --

Holzindustrie
-- und --
Bauunternehmung

BORYSŁAW.

TELEGRAMY:
ROTH, BORYSŁAW
TELEFON 186.

TELEGRAMMADRESSE:
ROTH, BORYSŁAW
TELEPHON 186.

FIGIP TRAPP

Koncesyonowany
przedsiębiorca
— budowlany. —

Tustanowice-
Wolanka.

Telefon Nr. 149.

Adres telegraficzny:
Trapp, Wolanka.

TOWARZYSTWO dla HANDLU, PRZEMYSŁU i ROLNICTWA

we Lwowie, — ul. Romanowicza Nr. 1. — Dom własny.

Adres telegraficzny: Towarzystwo handlowe, Lwów. — Telefon Nr. 168.

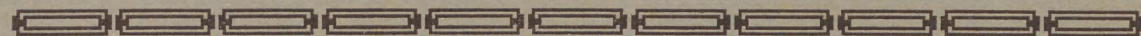
Filie i składy: Borysław, Tustanowice, Hubicze, Potok i Nadwórna.

POSIADA ZASTĘPSTWA NASTĘPUJĄCYCH FIRM:

Austryackich walcowni rur Mannesmann'a we Wiedniu. — Galicyjskiej Fabryki narzędzi wiertniczych Perkins, Mac' Intosh & Zdanowicz w Stryju. — Fabryki armatur i odlewów z brązu fosforowego E. Münstermann w Bielsku. — C. k. uprz. fabryk stali Braci Böhler i Ska we Wiedniu. — Fabryki pilników St. Egydyjskiego Towarzystwa przemysłu żelaza i stali we Wiedniu. — Fabryki maszyn Ernest Dania i Ska Wiedeń. — Pierwszego Galic. Towarzystwa Akcyjnego budowy wagonów i maszyn w Sanoku. — Fabryki śrub, nitów i muterek Th. Pollak i Syn, Biała.

TOWARZYSTWO UTRZYMUJE NA SKŁADACH I DOSTARCZA:

RURY wiertnicze, pompowe, gazowe i wodociągowe oraz wszelkie połączenia do tychże, KOTŁY, maszyny i pompy parowe; kompletne żorawie wiertnicze różnych systemów oraz przybory i narzędzia wiertnicze. LINY stalowe, druciane i manilowe; PASY wielbłądzie, bawełniane i skórzane. MATERIAŁY uszczelniające i izolacyjne. Kompletne urządzenia oświetlenia elektrycznego, kompletne urządzenia kuzienne. Przybory i artykuły techniczne.

V E R E I N für HANDEL, GEWERBE und ACKERBAU in LEMBERG, — Romanowiczgasse Nr. 1. — Eigenes Haus.

Telegramm-Adresse: Handelsverein, Lemberg. — Telephon Nr. 168.

Filialen und Warenlager: Borysław, Tustanowice, Hubicze, Potok und Nadwórna.

BESITZT VERTRETUNGEN FOLGENDER FIRMEN:

Oesterreichische Mannesmannröhren-Werke G. m. b. H. Wien. — Galizische Bohrwerkzeugfabrik Perkins, Mac' Intosh & Zdanowicz, Stryj. — Phosphorbronze-Industrie und Armaturenfabrik E. von Münstermann, Bielitz. — Stahlwerke Gebr. Böhler & Co., Wien. — Feilenfabriken der St. Egydyer Eisen- und Stahl-Industrie-Gesellschaft, Wien. — Werkzeugmaschinenfabrik Ernst Dania & Co., Wien. — Erste Galizische Aktiengesellschaft für Waggon- und Maschinenbau, Sanok. — Schrauben- Nieten- und Mutterfabrik Th. Pollak & Sohn, Biała.

DER VEREIN UNTERHÄLT AUF LAGER UND LIEFERT:

Bohr-, Pumpen-, Gas-, Wasserleitungs-Rohre und alle Arten von Verbindungen für dieselben; Kessel, Dampfmaschinen und Dampfpumpen; komplette Bohrrigs verschiedener Systeme und sämtliche Bohrwerkzeuge; Stahldraht- und Manila-Seile; Kameelhaar-, Baumwoll- und Leder-Treibriemen. Materialien für Isolations- und Dichtungszwecke. Installationen elektrischer Beleuchtung, vollständige Einrichtungen für Schmiedewerkstätten.

Diverse technische Bedarfsartikel.

